

UNIVERSUL ȘCOLII

- *Editorial*
- *Evenimente din viața școlii*
- *Opinii*
- *Didactica*
- *Proiecte educaționale*
- *Edi*
- *Noutăți editoriale*
- *Diverse*
- *Informații utile*

EDITURA UNIVERSUL ȘCOLII

a CASEI CORPULUI DIDACTIC ALBA

Alba Iulia, Str. G. Bethlen nr. 7, Cod 510009

Tel. 0258/826147, Fax. 0258/833101

Web: www.ccdab.ro,E-mail: office@ccdab.ro**Director:****Prof. Vasilca Doina Carmen****Redactor șef:** prof. Oros Ligia Elena**Redactori:** prof. Crișan Monica, prof. Treger Bianca Maria, prof. Nandrea Maria, ing. ec. Onișoru Viorica**Colaboratori:** insp. gen. prof. Sandu Cornel
conf. univ. dr. Panaite Ovidiu**Tehnoredactare:** aj. analist programator
Popa Ioan**Corectura:** Prof. Nandrea Maria

© Autorii, conform legislației în vigoare, răspund în fața legii, în ceea ce privește plagiatul sau orice altă formă de atingere a dreptului de autor.

SUMAR

Simpozionul național „Educație pentru dezvoltare durabilă a României – în context european” - Prof. Oros Ligia	2
Ziua culturii naționale 2022 – Caligramele lui Guillaume Apollinaire și poeziile eminesciene – Prof. Rusu Sofica	4
Amenajarea sălii de clasă – Prof. Simu Georgeta	8
Fenomenul de bullying – o problemă actuală – Prof. Marcu Claudia	9
Școala pentru toți, școala pentru fiecare – Prof. înv. primar Margină Ana	11
Educația din România – Prof. Bălănoiu Georgiana - Maria	14
Educația în familie „Cei șapte ani de acasă” - Prof. înv. primar Avram Margareta	16
Epoca bronzului. Inventarea metalurgiei – Prof. Galdău Cosmin	17
Învățarea integrată – Prof. Goia Daniela	21
Problemele de mediu și importanța educației ecologice în școli – Prof. Todoran Simona	24
Gestionarea relațiilor cu părinții – Prof. înv. primar Popa Maria Liliana	25
Între spaime și gestionarea eficientă a timpului – Prof. înv. primar Mateescu Liliana	28
Stadialitatea psihosocială în relație cu procesul educațional – stadiul copilăriei mari (6-12 ani) - Prof. înv. primar Mărginean Sorina	29

**SIMPOZIONUL NAȚIONAL „EDUCAȚIE PENTRU DEZVOLTARE
DURABILĂ A ROMÂNIEI - ÎN CONTEXT EUROPEAN”
EDIȚIA A XIII-A, 8 DECEMBRIE 2021**

Prof. Oros Ligia – CCD Alba

TEMA SIMPOZIONULUI:

1. Mediul în viața omului. Abordări cetățenești europene și românești.
2. Educația pentru dezvoltare durabilă a României și profesia didactică.
3. Cunoașterea elevilor, etapă premergătoare necesară în procesul de educație pentru dezvoltare durabilă. Identificarea capacităților și a posibilităților profesionale ale elevilor de a contribui la dezvoltarea durabilă a locurilor natale.
4. Performanțe educaționale din punct de vedere al Educației pentru dezvoltare durabilă a României.
 - Calitate – performanță – utilitate – valoare în UE.
 - Calitate – performanță – utilitate – valoare în România.
 - Competențe necesare - competențe inutile dezvoltării socio-economice/prosperității țării.
5. Strategia personală și profesională a cadrului didactic, în contextul activității didactice de specialitate, în funcție de criteriile de calitate și performanțe educaționale ce reies din Strategia UNECE pentru Educația pentru Dezvoltare Durabilă. Strategii didactice utile și eficiente în sprijinul dezvoltării durabile a României.
6. Educația pentru dezvoltare durabilă a societății românești și gestionarea timpului școlar.
7. Educația pentru dezvoltare durabilă a locurilor natale ca motivație a învățării.
8. Strategii didactice de evaluare în sprijinul dezvoltării durabile a României. Elemente de deontologie a evaluării educaționale în context european și românesc. Evaluarea elevilor în contextul dezvoltării durabile a societății românești.
9. Integrarea Educației pentru dezvoltare durabilă în contextul local. Cunoașterea comunității autohtone și a aspirațiilor pentru dezvoltare durabilă. Cunoașterea nevoilor comunității românești. Activități curriculare și extra curriculare în contextul local, utile dezvoltării durabile a societății românești.
10. Transformarea educației în resursă de bază a modernizării și dezvoltării durabile a României.

INSTITUȚII PARTENERE

UNIVERSITATEA “1 DECEMBRIE 1918” ALBA IULIA
INSPECTORATUL ȘCOLAR AL JUDEȚULUI ALBA
CENTRUL JUDEȚEAN DE RESURSE ȘI ASISTENȚĂ EDUCAȚIONALĂ ALBA

LOCUL DE DESFĂȘURARE:

Casa Corpului Didactic Alba

SCOPUL:

Ca ecou al preocupărilor din climatul educațional actual, **Simpozionul „Educație pentru dezvoltare durabilă a României - în context european”** își propune:

- să faciliteze schimburile de idei și interacțiunea între diferiți factori interesați de domeniul educației pentru dezvoltarea durabilă a României și pentru prosperitatea cetățenilor ei;
- să faciliteze înțelegerea și conștientizarea publică privind impactul educației pentru dezvoltarea durabilă a societății asupra vieții noastre de zi cu zi și să faciliteze înțelegerea modului

în care acest tip de educație poate contribui la dezvoltarea unei societăți echitabile, sănătoase și mai tolerante;

- să valorifice și să promoveze potențialul creativ și inovator al cadrelor didactice și al elevilor, prin exemplele de bună practică utile dezvoltării durabile a României;

- să ofere cadrelor didactice noi posibilități de a încorpora conceptele dezvoltării durabile în procesele de reformă a educației;

- să identifice, să promoveze și să conserve specificul cultural și spiritual autohton, punându-l în valoare ca resursă a dezvoltării și prosperității și afirmându-l, identitar, în spațiul european;

- să readucă dascălul în centrul vieții comunitare, ca exponent al unui sistem de valori funcțional și durabil;

- să inițieze, să implementeze și să asigure programe educaționale vizând dezvoltarea durabilă a României;

- să aducă în centrul atenției cadrelor didactice, elevilor și societății implicațiile sociale ale neglijării educației pentru dezvoltare durabilă.

GRUPUL ȚINTĂ: Simpozionul se adresează tuturor cadrelor didactice, elevilor și tuturor celor interesați de problematica dezvoltării durabile a României.

Simpozionul a fost lansat în data de 15 noiembrie 2021, prin anunțarea pe site-ul CCD Alba respectiv pe poșta electronică albanet a începerii activităților de înscriere a lucrărilor.

La simpozion s-au înscris un număr de **58 cadre didactice**, pe baza a **52 de lucrări** alcătuite, un număr de 6 lucrări fiind scrise în parteneriat de câte 2 cadre didactice.

Au participat cadre didactice din toate zonele județului, reprezentând atât grădinițe, școli primare, școli gimnaziale precum și colegii naționale, colegii tehnice sau licee vocaționale. Din cei 58 participanți la simpozion am avut 10 educatoare, 13 învățători și 31 de cadre didactice de diferite specialități. Au participat 5 elevi sub coordonarea cadrelor didactice din unitățile din care proveneau.

Participanții au fost din următoarele județe: Alba, Bacău, Cluj, Dolj, Gorj, Sălaj, Sibiu, Neamț.

Tematica abordată a fost corect încadrată în tematica simpozionului, lucrările au avut caracter practic aplicativ în cea mai mare parte, iar lucrările care au abordat parte teoretică de metodică, pedagogie sau psihopedagogie au avut un înalt nivel academic.

Felicităm toți participanții, fiecare cadru didactic implicat va primi o diplomă de participare pe care va fi specificat ISSN-ul acestui simpozion, adică **ISSN 2069 – 296x**, așa cum este el înscris în registrul publicațiilor.

ZIUA CULTURII NAȚIONALE 2022 CALIGRAMELE LUI GUILLAUME APOLLINAIRE ȘI POEZIILE EMINESCIENE

Prof. Rusu Sofica, Colegiul Național „Horea, Cloșca și Crișan” Alba Iulia

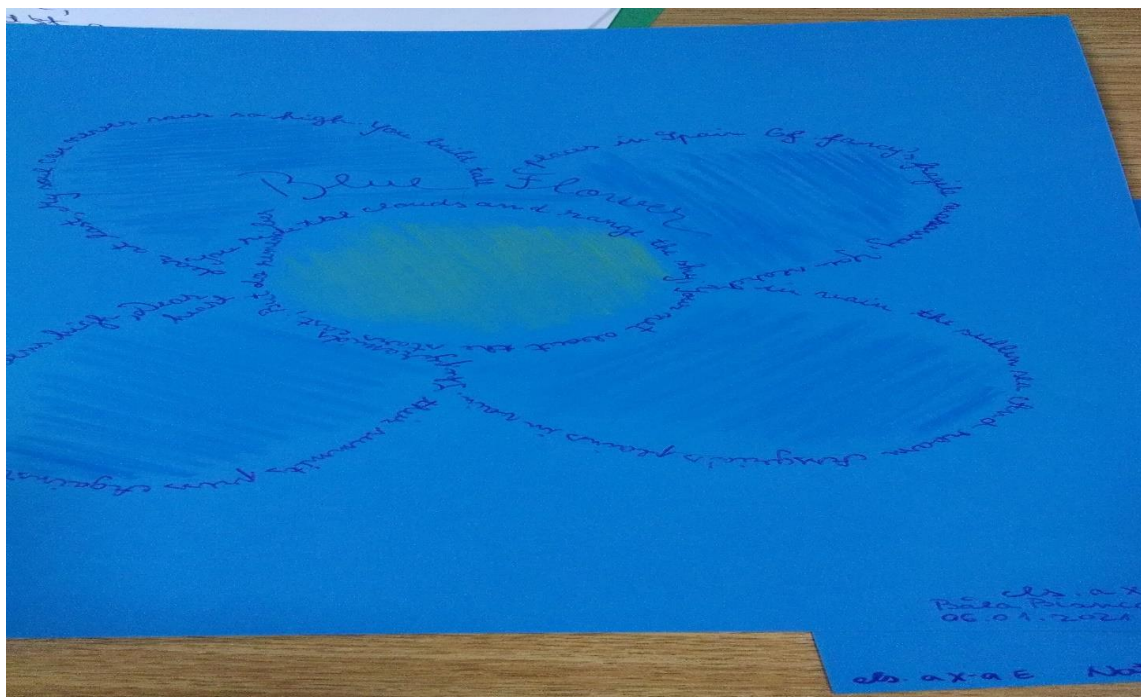
Ziua de 15 ianuarie este declarată Ziua Culturii Naționale în România, începând din 2011 și este marcată printr-o serie de manifestări culturale și artistice dedicate vieții și operei marelui poet național, Mihai Eminescu, născut pe 15 ianuarie, în 1850, la Botoșani. În 2010, Camera Deputaților a adoptat un proiect de lege prin care ziua de naștere a poetului Mihai Eminescu a devenit Ziua Culturii Naționale, zi în care este omagiat marele poet, dar și o zi de reflecție asupra culturii naționale, asupra proiectelor culturale importante pe plan național. Ziua Culturii Naționale este celebrată și în alte state europene, cu această ocazie fiind omagiați oameni de cultură reprezentativi pentru fiecare țară din spațiul european. În Spania, Ziua Culturii este marcată la data trecerii în neființă a scriitorului Miguel de Cervantes, iar Republica Moldova a adoptat și ea Ziua Culturii Naționale la 15 ianuarie, ziua de naștere a marelui poet Mihai Eminescu (informează AGERPRES).

Cu ocazia Zilei Culturii Naționale, o activitate desfășurată cu elevii, în orele de limba franceză a fost un recital din opera poetică eminesciană în limbile franceză, engleză, italiană, spaniolă. După ce poeziile au fost alese de către elevi pentru a fi recitate, textul poeziilor a fost rescris de către elevi sub formă de caligrame. O primă activitate a fost familiarizarea cu un nou tip de poezie care a revoluționat literele franceze, și anume caligramele scrise de Guillaume Apollinaire (*Calligrammes*, Poèmes, 1918). Caligramele scrise de poetul francez sunt un gen de poezie cu o formă nouă, textul ia forma obiectului despre care este vorba în poezie. Caligramele sunt poezii spectaculoase, ingenioase care propun noi strategii de lectură, care aduc sensuri și semnificații noi și a căror răspândire la începutul secolului XX coincide cu dezvoltarea mișcării literar-artistice dadaismul și prefigurează nașterea curentului suprarealist. Elevii clasei a X-a E, profil uman, specializarea filologie, bilingv engleză au fost fascinați să descopere prin lectură în limba franceză câteva din caligramele scrise de Guillaume Apollinaire, și anume: *La femme au chapeau*, *La Colombe poignardée et le jet d'eau*, *Il pleut*, *Le Chat*. Ei au remarcat desenul, strategia de lectură și au comentat, în limba română și franceză mesajul fiecărei poezii. Elevii au citit caligramele propuse în limba franceză, au învățat cuvinte și sensuri noi, au remarcat legătura între desen, litere, citirea și înțelegerea sensurilor și semnificațiilor poeziilor. Elevii au putut constata că o caligramă este un poem cu o formă liberă, dispoziția grafică în pagină formează un desen care are legătură cu subiectul textului. Cuvântul *caligramă* provine din limba greacă, *cali-* și înseamnă *frumos* (kallos), iar *-gramma* înseamnă *inscripție*. Caligramele sunt un tip de poezie inedită pentru începutul de secol XX, care se inspiră din universul citadin, din viața cotidiană a oamenilor, din perioadele de război și pace, din sensibilitatea omului modern.

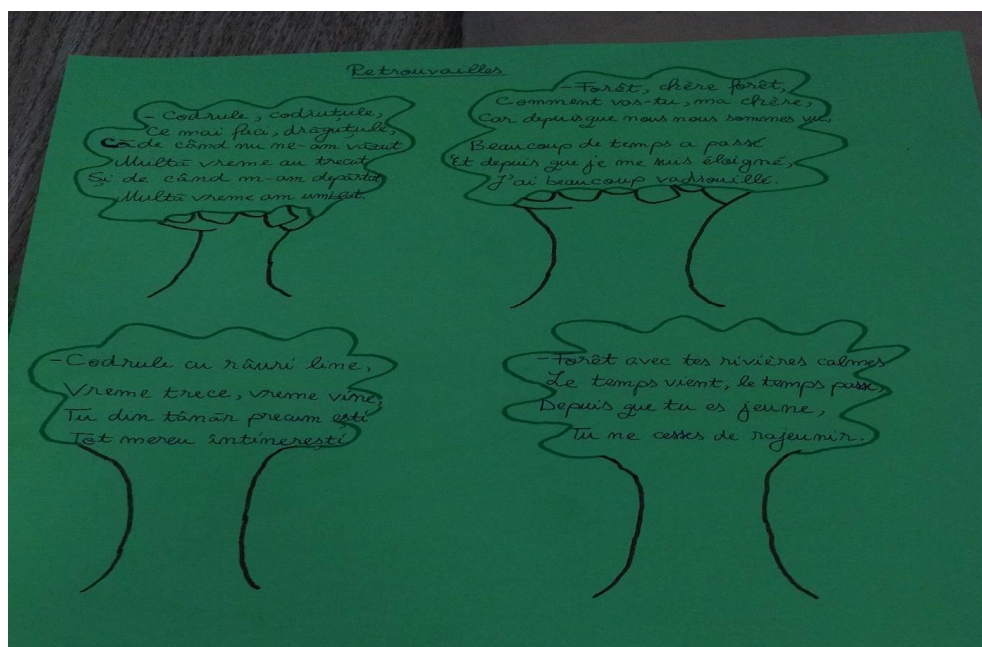
Un alt exercițiu propus elevilor a fost să recite o poezie scrisă de Mihai Eminescu, să se gândească la obiectul despre care este vorba în poezie și să îl deseneze. Elevii au desenat ploi (poezia aleasă fiind *Pe lângă plopii fără soț*), flori albastre (poezia aleasă a fost *Floare albastră*), lebede și păsări de apă (poezia aleasă fiind *Somnoroase păsărele*), stele (poezia aleasă a fost *La steaua*), etc. Interesul pedagogic al acestei activități a fost transmiterea unor cunoștințe literare legate de caligramă, o poezie marcată de un puternic sincretism picto-poetic, o poezie care combină un cod verbal (poetic) cu un cod nonverbal (plastic) pentru a transmite un mesaj clar, accesibil tuturor cititorilor. Poeziile scrise de marele poet, Mihai Eminescu au fost traduse în limba franceză, dar și în alte limbi de circulație internațională cunoscute de elevi și recopiate în cadrul desenelor realizate. Apoi au fost recitate în fața clasei, la CDI-ul Colegiului Național Horea, Cloșca și Crișan din Alba Iulia, în cadrul unui spectacol consacrat omagierii marelui poet național. S-a realizat și o audiție muzicală, elevii fiind invitați să asculte cântecele *Sara pe deal*, *Pe lângă plopii fără soț*, etc.

Imagini concludente, produsele elevilor:

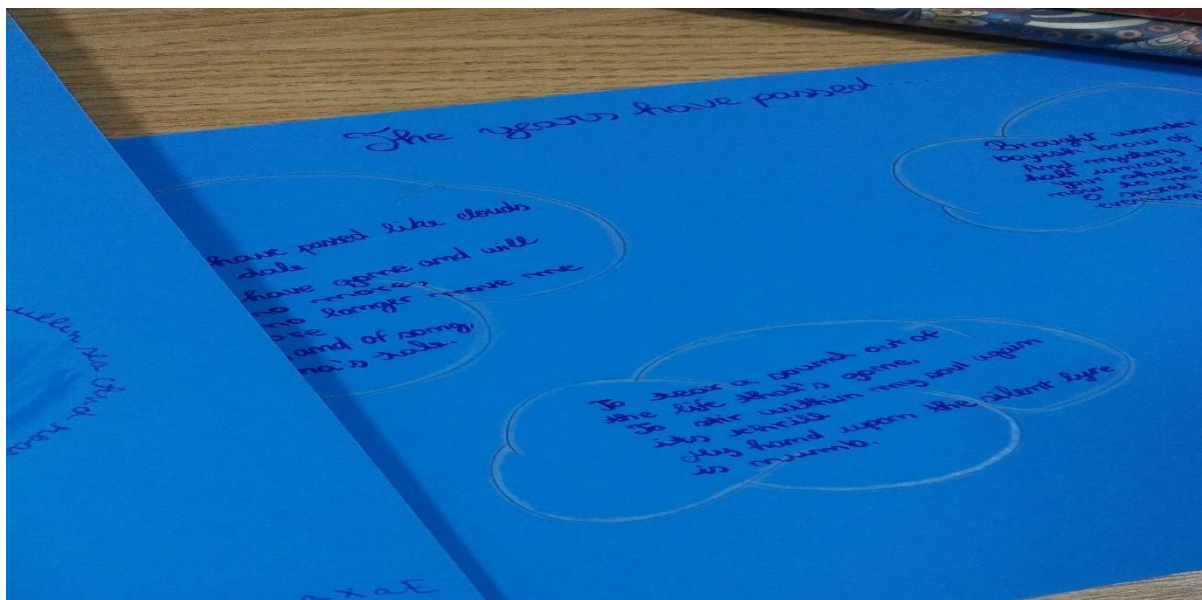
Imaginea nr.1. Poezia *Floare albastră*, de Mihai Eminescu, în limba engleză

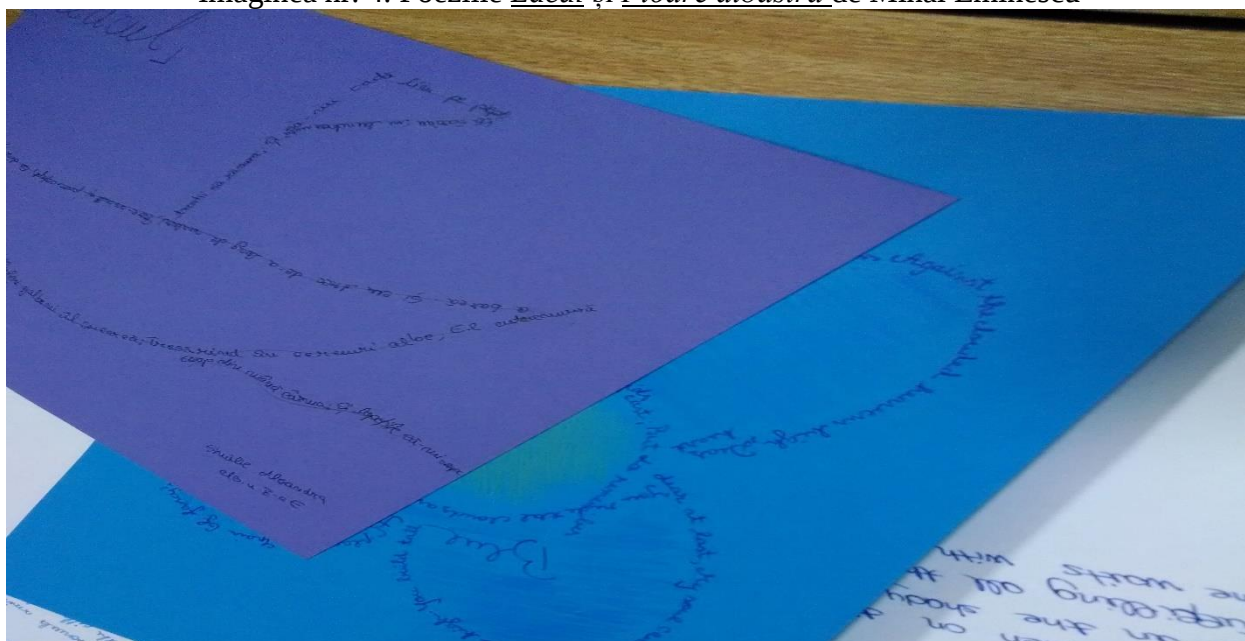
Imaginea nr. 2. Poezia Revedere de Mihai Eminescu (Les Retrouvailles, în limba franceză), desen realizat de elevi în echipe formate din 2-3 elevi.

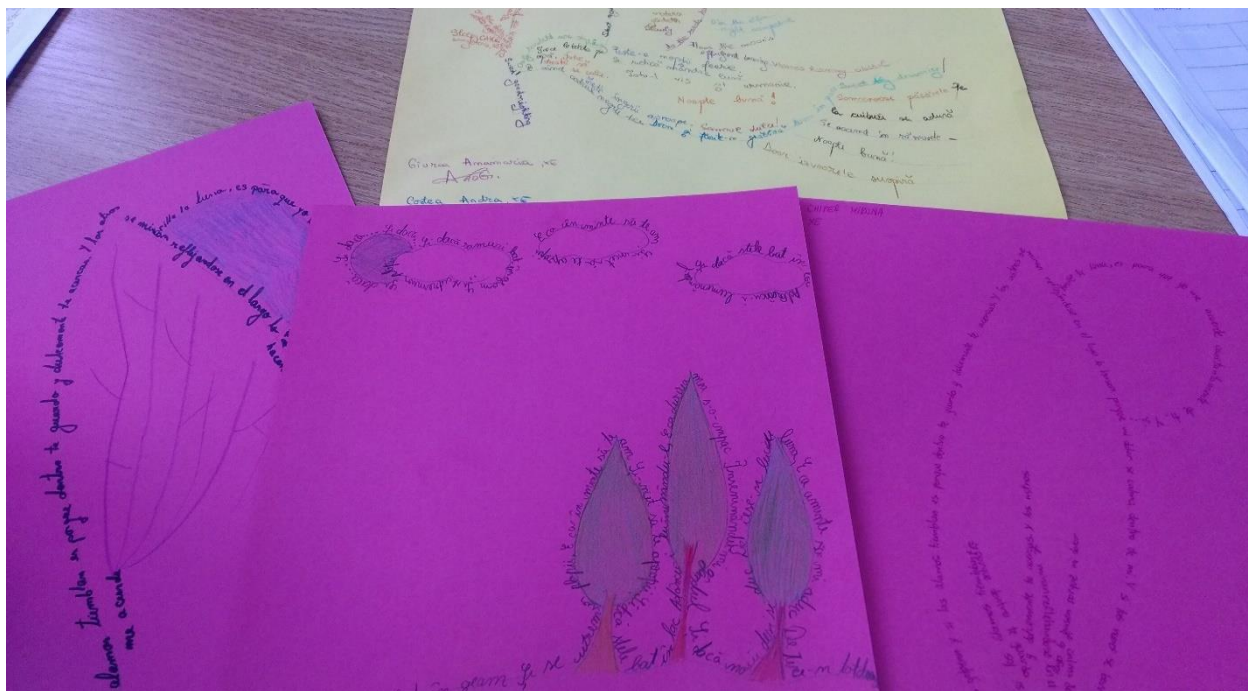
Imaginea nr. 3. Poezia *Trecut-au anii*, de Mihai Eminescu, în limba engleză, desen cu nori și strofele poeziei în limba engleză.

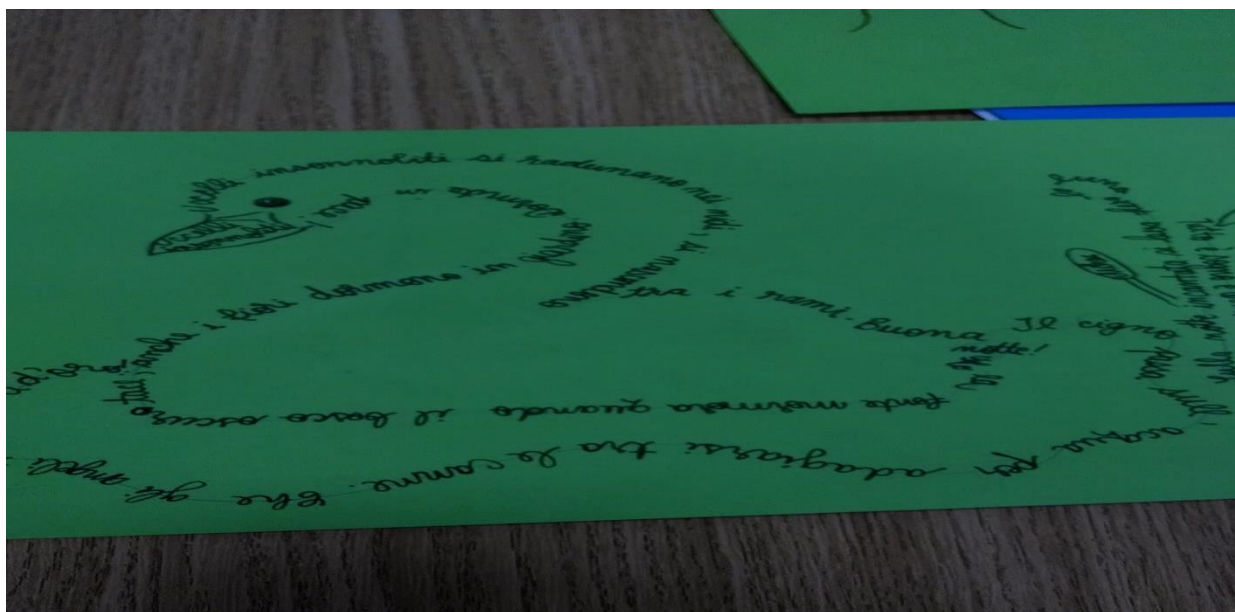
Imaginea nr. 4. Poeziile Lacul și Floare albastră de Mihai Eminescu

Imaginea nr.5. Poeziile Pe lângă plopul fără soț, Sara de deal, Somnoroase păsărele, de Mihai Eminescu

Imaginea nr. 6. Poezia Somnoroase păsărele, de Mihai Eminescu, în limba italiană

Bibliografie și sitografie:

1. Mitterand, Henri. Dictionnaire des grandes œuvres de la littérature française. Editura Le Robert (Les Usuels): Paris, 1992.
2. Articolul cu titlul Un clin d'œil enfantin sur les mathématiques- calligrammes (PDF). (Consultat în 20.02). (Disponibil la URL : https://www.viitoriolimpici.ro/uploads/attach_data/3/33/20/caligrame.pdf).

3. Articolul cu titlul 15 ianuarie – Ziua Culturii Naționale publicat în 15. 01, 2022 pe site-ul Agerpres (<https://www.agerpres.ro/documentare/2022/01/15/15-ianuarie-ziua-culturii-nationale--847001>).
4. Articolul intitulat *Caligrama- specie de sincretism pictopoetic*. (Consultat în data de 14. 01. 2022). (Disponibil la adresa: <https://www.qdidactic.com/didactica-scoala/literatura/caligrama-specie-de-sincretism-pictopoetic577.php>)

AMENAJAREA SĂLII DE CLASĂ

Prof. Simu Georgeta, Liceul Tehnologic Jidvei

Sala de clasă joacă un rol important în desfășurarea orelor de curs, iar aspecte precum mobilierul, dimensiunile încăperii și designul reprezintă elemente-cheie pentru a stimula învățarea și creativitatea. Studiile arată că decorarea sălii de clasă poate influența progresul elevului cu până la 16%, în timp ce îngrămădirea prea multor stimuli vizuali afectează memoria și capacitatea de concentrare. Soluția este una de mijloc, în care elevii își pun amprenta asupra decorațiunilor pentru pereți sau a plantelor din clasă.

Totodată, configurarea clasei este o componentă esențială pentru a sprijini atât predarea, cât și învățarea. Atmosfera fizică a clasei poate ajuta la prevenirea problemelor de comportament, precum și la promovarea și îmbunătățirea învățării.

Aranjamentul fizic al clasei poate afecta atât comportamentul elevului, cât și al profesorului, iar un plan de proiectare bine structurat de management al clasei are capacitatea de a îmbunătăți învățarea și comportamentul. Pentru a crea un mediu de învățare primitiv, sigur și de susținere, folosim managementul clasei începând cu modul în care aranjăm spațiul fizic. Un mediu de învățare favorabil poate însemna diferența dintre a avea o zi „bună” și o zi „proastă”.

Un aranjament fizic bine gândit al clasei este important din următoarele motive:

- Elevii învață să respecte limitele. De exemplu, există zone „doar pentru profesori”, precum și granițele spațiului pe care un elev îl are în jurul băncii personale.
- Organizarea materialelor din clasă permite elevilor să le recupereze rapid, ceea ce ajută la scăderea comportamentului nedorit.
- Amenajarea corectă oferă în mod previzibil, ceea ce este esențial pentru elevi, deoarece elevii prosperă cognitiv-rațional, emoțional și comportamental, atunci când se află într-un mediu confortabil de învățare.
- Elevii vor afla ce comportamente sunt acceptabile și așteptate în fiecare loc specific din clasă. De exemplu, când sunt în zona de bibliotecă a clasei, elevii trebuie să fie liniștiți, în timp ce în zona de joacă din clasă elevii au voie să vorbească.
- Elevii vor învăța să anticipeze ce activități vor avea loc în anumite zone ale clasei. Acest lucru îi ajută să fie atenți la modul în care trebuie să se comporte pentru fiecare zonă specifică în care se află.

Amenajarea clasei

Înainte de a ne pregăti să aranjăm clasa, luăm în considerare să ne adresăm următoarele întrebări:

- Cum am nevoie să structurez băncile? Activitățile orientate spre profesor înseamnă că băncile vor fi în rânduri sau mici grupuri cu fața spre fața clasei, în timp ce pentru activitățile focalizate pe elev, pupitrele vor fi puse în grupuri sau semicercuri, astfel încât elevii să poată colabora ușor unul cu altul.
- Unul dintre elevii mei are nevoi medicale specifice? (spre exemplu, alergie alimentară, scaun cu roțile etc.)
- Ce mobilă este disponibilă? Birouri, pupitre, mese, biblioteci, rafturi etc.
- Ce informații trebuie să știe elevii mei? (spre exemplu, ei trebuie să știe data, sarcina, procedurile de clasă etc.)
- Ce îi va inspira pe elevii mei în fiecare zi? (spre exemplu, citate, afișe, premii la clasă, eroi de zi cu zi etc.)

În funcție de ce tip de mobilă este disponibilă, va trebui, de asemenea, să ne structurăm sala de clasă, astfel încât fiecare elev să aibă o bază personală (sau o zonă de învățare individuală precum propriul pupitru), o zonă de instruire colectivă a grupului, o zonă dedicată profesorilor, precum și o zonă de tranziție în care elevii pot aștepta să înceapă următoarea activitate sau lecție, sau cel puțin să amenajăm spațiul astfel încât elevii să se poată deplasa ușor și confortabil, fără să se lovească unul de altul.

Bibliografie:

<https://www.officedirect.ro/blog/amenajarea-unei-sali-de-clasa-sfaturi-si-recomandari>

FENOMENUL DE BULLYING – O PROBLEMĂ ACTUALĂ

Prof. Marcu Claudia, Liceul Tehnologic Jidvei

Bullying-ul este una dintre cele mai complexe forme de comportament agresiv și violentă, o formă de abuz emoțional și fizic asupra copiilor de către alți copii, manifestându-se foarte des în mediul școlar.

Cea mai caracteristică trăsătură a bullying-ului este relația de putere asimetrică și dezechilibrată dintre cei care agresează și cei care sunt agresați. În plus, nu este un eveniment ocazional sau un eveniment singular, ci un tipar comportamental care se repetă în timp, împotriva aceleiași persoane, cu o diferență evidentă de putere. Prin diverse acte de bullying, elevul mai puternic țintește în mod sistematic, intenționat și crud să rănească, să sperie sau să intimideze elevul mai slab.

Olweus a făcut diferența între trei tipuri de bază de comportament de tip bullying:

- **bullying-ul fizic** – agresorul își folosește forța fizică pentru a-și arăta puterea asupra celorlalți (lovire, împingere, pocnire, ciupire, constrângerea prin contact fizic). Este cel mai ușor de identificat.
- **bullying-ul verbal** – agresorul spune sau scrie lucruri răutăcioase despre ceilalți (amenințări, tachinare, insulte, bătaie de joc, șantaj, poreclire, împrăștierea de zvonuri și minciuni).
- **bullying-ul emoțional/psihologic** – agresorul își folosește popularitatea pentru a strica imaginea socială a celui alt sau să-l excludă din grupul de prieteni (excluderea intenționată din grup sau activitate, manipularea, ridiculizarea, încurajarea altor persoane să nu discute cu victima). Poate continua pe o perioadă mai lungă de timp fără să fie observat.

Apariția internetului marchează un moment decisiv în evoluția societății, prin revoluționarea sistemelor informaționale, activităților și proceselor economice, dar mai ales a dimensiunii umane, oferind o nouă perspectivă asupra mijloacelor de comunicare și divertisment.

Alături de numeroasele avantaje și oportunități determinate de dezvoltarea internetului, există și o serie de factori de risc, care ignorați, pot conduce la consecințe grave.

O problemă ce derivă din revoluționarea modului de a interacționa prin intermediul internetului, extrem de frecvent întâlnită și cu implicații foarte grave asupra sănătății fizice, dar mai ales psihice a copiilor și adolescenților, este hărțuirea cibernetică sau **cyberbullying**.

Cyberbullying, ascuns sau evident, se referă la orice comportament de bullying mediat de tehnologie, identificat în spațiul de social media, website-uri, mesagerie etc.; include dar nu se limitează la comportamente repetate de tip: mailuri, postări, mesaje, imagini, filme cu conținut abuziv/jignitor/ofensator; excluderea deliberată a unui copil în spațiul online; spargerea de parole ale unor conturi personale (de e-mail, FB etc.).

Spre deosebire de situațiile clasice de bullying în care comportamentele de hărțuire se întâmplă față în față, iar victima are posibilitatea de a-și identifica agresorul și de a ști cui să atribuie comportamentul agresiv, în mediul online acest lucru nu este posibil de multe ori. În mediul online, hărțuirea pare să fie fără sfârșit în comparație cu realitatea unde comportamentul de bullying se oprește la un moment dat iar situația umilitoare sau agresivă se încheie.

Cu toate că se aseamănă cu hărțuirea propriu-zisă, hărțuirea în mediul online poate înregistra o gravitate mai mare, din cauza faptului că agresorul se află sub protecția anonimatului, săvârșind acțiuni pe care altfel nu le-ar fi comis. Astfel, victima devine mai ușor de exploatat, informațiile online persistând suficient de mult timp încât să își atingă scopul. Abuzul este invaziv, periclitând viața personală a victimei în toate mediile în care aceasta se manifestă: acasă, la școală, online sau offline. Agresorul subestimează uneori efectele acțiunilor sale, considerând totul o simplă distracție. Totuși, pentru victimă agresiunea se poate dovedi fatală.

Protejați de anonimat, elevii care fac cyberbullying nu au ocazia să vadă imediat suferința pe care comportamentul lor îl aduce în viața victimelor. Asta face ca hărțuirea să se producă cu ușurință, departe de protecția empatiei, regretului și a compasiunii pe care uneori/adeseori elevii le simt atunci când constată că și-au rănit un coleg. Nici elevii „martori” ai unui comportament de cyberbullying nu vor considera neapărat că fac ceva rău sau că devin părtași la situația respectivă, atunci când prin banalul “LIKE” sau “SHARE” contribuie la rostogolirea unui mesaj de hărțuire. Sunt 3 participanți la cyberbullying: agresorul, victima și martorul. Fiind o agresiune în mediul virtual, martorii sunt nenumărați.

Hărțuirea pe internet este un fenomen complex, având mai multe forme de manifestare. Conform site-ului inițiat de Kaspersky4 pentru siguranța copiilor pe internet, „Kids safety by Kaspersky”, există zece tipuri de cyberbullying, și anume:

- 1) **Gossip (bârfa)** – presupune emiterea în mediul online a unor declarații publice speculative, ce pot denigra o anumită persoană sau instiga alte persoane în a adopta un comportament restrictiv;
- 2) **Exclusion (excluderea)** – excluderea din grupuri sau activități online a anumitor persoane; de exemplu, excluderea din grupul de messenger al clasei a unui coleg, din pricina faptului că nu este considerat suficient de bun pentru a face parte din același grup cu alții;
- 3) **Harassment (hărțuire, sâcâială)** – a lua în batjocură constant și deliberat o persoană, de pildă prin postarea de poze sau mesaje ce pot afecta integritatea psihică a individului;
- 4) **Cyber stalking (urmărire online)** – comportament de hărțuire intimidant, cu scopul de a aduce conflictul în viața reală; se manifestă atunci când necunoscuții solicită întâlniri față în față copiilor/adolescenților cunoscuți pe internet, amenințându-i de data aceasta fizic;
- 5) **Trolling (întărâtare)** – provocarea unor persoane să acționeze agresiv, prin insultarea implicită;
- 6) **Comments (comentarii)** – postarea de răspunsuri negative, denigrante la adresa unor fotografii, clipuri video sau mesaje lansate de o anumită persoană pe internet;
- 7) **Dissing (insistență abuzivă)** – postări sau trimiteri permanente de mesaje către anumite persoane, în pofida refuzului lor de a comunica;

8) Fake profiles (profiluri false) – profiluri create de către agresorii pe internet ce împrumută identitatea altor persoane, spre a facilita comunicarea cu victimele lor; sub protecția anonimatului, agresorii își amenință victimele sau, alteori, își însușesc identitatea victimei în discuțiile cu alte persoane;

9) Trickery (dezvăluire) – folosirea de trucuri pentru a obține informațiile personale ale victimei, pe care agresorul urmează să le facă publice;

10) Fraping (sabotarea) – actul de a schimba toate detaliile de pe pagina personală a cuiva atunci când persoana respectivă uită să restricționeze accesul; include și comunicarea în numele victimei.

Consecințele manifestării cyberbullying-ului pot fi încadrate în 3 categorii:

Efecte la nivel social:

- ✓ diminuarea dorinței de a comunica și socializa, atât în mediul online, cât și în viața reală, motiv pentru care unele victime pot alege să se izoleze de societate
- ✓ comportament necorespunzător în societate
- ✓ absenteismul – copiii sau adolescenții agresați în mediul virtual refuză să meargă la școală pentru a evita întâlnirea cu unii colegi, care au vizualizat sau citit mesaje denigrante distribuite pe internet de agresor

Efecte la nivel emoțional:

- ✓ comportament agresiv sau depresie, cauzate de reacțiile celor din jur la postările agresorului
- ✓ frică și anxietate
- ✓ îmbufnare – adolescentul este mereu nemulțumit și supărat, refuzând să participe la activități de grup sau cu caracter social

Efecte la nivel fizic:

- ✓ rănirea fizică pricinuită de agresorul cu care victima s-a întâlnit ulterior față în față

În contextul societății actuale, puternic informatizate, cyberbullying-ul a devenit un fenomen foarte răspândit și cu impact major asupra integrității psihice și fizice ale victimelor, cu precădere copii sau adolescenți. Un rol important în prevenirea cyberbullying-ului le revine părinților deoarece aceștia pot limita accesul copiilor/adolescenților în mediul online.

Bibliografie:

1. Curelaru, M. (2013), *Violența în școală. Repere pentru analiză și intervenție*, Editura Universității Alexandru Ioan Cuza, Iași;
2. Debarbieux, E. (2010), *Violența în școală: o provocare mondială?*, Editura Institutul European, Iași;
3. Ferreol, G. și Neculau, A. (coord.) (2003), *Violența. Aspecte psihosociale*, Editura Polirom, Iași;
4. Jigău, M. (coord.) (2006), *Prevenirea și combaterea violenței în școală. Ghid practic pentru directori și cadre didactice*, Editura Alpha MDN, Buzău;
5. www.salvați copii.ro
6. www.educațiepentruviața.ro

ȘCOALA PENTRU TOȚI, ȘCOALA PENTRU FIECARE

Prof. inv. primar Margină Ana, Colegiul Național „I. M. Clain” Blaj

Fiecare dintre noi, dascălii, am încercat să răspundem nu de puține ori întrebărilor de genul: De ce nu toți elevii mei progresează în același fel?/ Cum pot să-i ajut pe toți să înțeleagă, să învețe mai ușor?/ Cum pot să-i ajut pe cei care învață mai greu? /Cum să fac să se simtă fiecare copil valoros?

Un prim punct în a răspunde pertinent acestor întrebări ar fi faptul că trebuie să înțelegem și să acceptăm diversitatea dintr-o clasă, faptul că fiecare elev are propriile sale capacități intelectuale, diferite de cele ale altor colegi, că fiecare are stilul său și ritmul propriu de a învăța și fiecare are nevoile sale în privința asimilării de informații.

Unul dintre cele mai importante aspecte ale învățământului actual este nevoia sa de adaptare la necesitățile copiilor, oricare ar fi acele necesități și oricare ar fi copiii – fie că sunt copii cu CES, fie că pur și simplu sunt copii cu un ritm mai lent de învățare, copii mai emotivi, mai puțin sociabili. O astfel de metodă de adaptare o constituie școala incluzivă, o școală pentru toți și pentru fiecare, ce are în vedere includerea acestor copii și care implică în procesul de învățare și de luare a deciziilor și părinții, consilierii specializați, terapeuții.

Metodele pe care noi alegem să le folosim în clasele incluzive pot îmbunătăți semnificativ performanța tuturor elevilor. În comparație cu educația în centre sau școli speciale, care are riscul de a-i menține pe copii izolați în oarecare măsură, școala incluzivă constituie un teren de pregătire ideal pentru viitoarea lor integrare în societate. În loc să-i izolăm și să spunem că sunt „dificali”, „problematici” sau chiar „handicapați”, este benefic să înțelegem faptul că acești copii ar putea progresa mai mult într-o clasă obișnuită, dacă noi, dascălii, am accepta că educația este pentru toți, dacă am adapta și „am traduce” cerințele și solicitările noastre în funcție de copiii pe care îi avem în față. Trebuie însă să găsim metode diverse de predare-învățare, de care să beneficieze toți elevii, nu numai cei cu cerințe educative speciale. Socializarea între elevii și dezvoltarea prietenilor între colegi este destul de importantă în dezvoltarea procesului de învățare, datorită schimbului de informații permanent. În ceea ce privește cadrele didactice din cadrul școlii incluzive, ele trebuie încurajate să adopte practici moderne în cadrul orelor de curs, să se autoperfecționeze în permanență în ceea ce privește copiii cu CES. Un alt rol important pe care cadrele didactice îl au este acela de a-i face pe copiii fără probleme să-și accepte și să-și ajute colegii cu cerințe educative speciale, să-i încurajeze fără să-i ridiculizeze sau să-i excludă.

Alături de cadrele didactice și colegii de clasă, un rol important în asigurarea succesului copiilor cu cerințe educative speciale este atribuit familiei și părinților acestor copii. În acele cazuri în care părinții și familia, în general s-au implicat activ în procesul de învățare, copiii cu CES au avut rezultate mult mai eficiente. Prin această implicare activă a familiei se creează, de fapt, o comunitate incluzivă ce-i va ajuta pe copiii cu CES să se integreze mai repede și cu mai mult succes în societate, după terminarea studiilor. Educația copiilor reclamă o preocupare deosebită din partea tuturor factorilor implicați în această misiune fundamentală. Alături de copiii din școlile de masă, cresc și se dezvoltă și o altă categorie de copii și anume, cei cu cerințe sau nevoi speciale. Fiecare copil prezintă particularități individuale și de relație cu mediul, trăsături care necesită o evaluare și o abordare personalizate. Copiii cu deficiențe au și ei aceleași trebuințe de bază în creștere și dezvoltare ca toți copiii: nevoia de afectivitate și securitate, nevoia de apreciere și întărire pozitivă, nevoia de încredere în sine, nevoia de responsabilitate și independență.

Cel mai important lucru de luat în considerare este că predarea în cadrul diversității implică predarea pentru fiecare copil în parte. Ținând cont de interesele fiecărui elev, de experiențele și țelurile sale facem, de fapt, un pas important în educația elevilor și integrarea lor în societate, după terminarea studiilor. Mai mult, putem spune că diferențele dintre copii sunt mult mai pregnante decât cele dintre grupuri. Din acest punct de vedere, poate una dintre cele mai mari provocări căreia trebuie să-i facă față un profesor este adaptarea stilului de predare astfel încât să corespundă necesităților fiecărui elev în parte. O nouă dimensiune care începe să se contureze în peisajul învățământului românesc este aceea de democratizare și egalizare a șanselor fiecărui copil în parte.

Predarea la elevii cu nevoi speciale solicită aceleași strategii și metode ca și predarea la orice alt tip de clasă. Cu alte cuvinte, o bună metodă de predare în general va fi o bună metodă de predare și pentru elevii cu nevoi speciale. Toți elevii au dreptul să aștepte de la învățământ cele mai bune și eficiente metode, iar elevii cu CES nu fac diferență.

Școlile incluzive trebuie, pe de altă parte, să înțeleagă foarte clar că incluziunea nu înseamnă doar acceptarea, tolerarea copiilor cu CES într-o clasă din învățământul de masă. Înseamnă adaptare la cerințele copiilor cu cerințe educative speciale, cuprinderea acestora în programele lor, alături de copii normali, dar și de a le asigura în același timp servicii de specialitate, programe de sprijin individualizate. Înseamnă asumarea responsabilă a unor schimbări radicale în organizarea și dezvoltarea activităților instructiv – educative derulate în școală.

Pe lângă faptul că integrând copii cu nevoi speciale de educație în școala de masă le respectăm un drept fundamental, acest lucru aduce beneficii pentru toți cei implicați. Părinții acelor copii își văd realizată cumva dorința firească de a avea un copil acceptat de cei de-o vârstă cu el, de a avea prieteni, preocupări comune cu aceștia, de a duce o viață normală.

Copiii implicați, indiferent că sunt copii cu dizabilități sau nu, capătă mai multă înțelegere față de ceilalți, dar și față de ei, devin mai responsabili, mai empatici și astfel devin practic mai pregătiți pentru integrarea socială activă într-o lume caracterizată de multă diversitate. Află de timpuriu că diferența există, dar că ea nu dăunează nimănui, iar copiii normali pot aprecia mult mai bine potențialul real al copiilor cu cerințe educative speciale.

Astfel, școala pentru diversitate sau școala incluzivă se adresează fiecărui copil în parte, dar oferă în același timp soluțiile colaborării și cooperării pentru învățare, deoarece ea nu este numai un teritoriu al teoriei, ci și unul al experiențelor practice și al relațiilor interumane. Fiecare școală care dorește să fie deschisă și flexibilă, prin aplicarea principiilor incluziunii, trebuie să demonstreze, prin managementul pe care îl propune:

- înțelegerea reală și recunoașterea incluziunii ca o parte a politicilor de egalizare a șanselor persoanelor cu cerințe speciale, și nu numai o simplă plasare a copiilor împreună;
- recunoașterea legăturilor dintre educația incluzivă și valorizarea diversității umane prin promovarea unui ethos școlar care valorizează toți copiii și familiile lor;
- favorizarea unui climat de sprijin flexibil și oferirea de răspunsuri adecvate cerințelor individuale prin oferta educațională a școlii;
- implicarea comunității locale în dezvoltarea programelor și a ofertelor educaționale pentru toate categoriile de elevi din școală;
- accesul personalului didactic la ocazii de dezvoltare profesională care să susțină/sprijine dezvoltarea practicilor incluzive.

Deci, necesitatea de redimensionare a învățământului pentru a stabili standarde educaționale și pentru a determina școlile să devină responsabile de rezultatele elevilor, necesită un mare efort și dedicație, atât colectiv cât și individual. Pentru aceasta trebuie să credem că fiecare copil în parte poate învăța și reuși, că diversitatea ne este utilă tuturor și că elevii expuși diferitelor riscuri le pot depăși printr-o atenție și implicare din partea noastră și a comunității, în general. Pe măsură ce va interveni această redimensionare a învățământului, incluziunea nu va mai fi privită ca o acțiune izolată, distinctivă, ci va deveni o acțiune naturală, de la sine înțeleasă.

Putem spune deci că incluziunea nu-i implică numai pe copiii cu cerințe educative speciale, ea este de fapt o realitate și recunoașterea faptului că fiecare copil este unic. Școala incluzivă ne demonstrează că suntem unul, dar totuși unici.

Bibliografie:

- Declarația de la Salamanca și direcțiile de acțiune în domeniul educației speciale. Conferința mondială asupra educației speciale: acces și calitate, UNESCO, Salamanca, Spania, 1994 (editată în limba română de Reprezentanța Specială UNICEF în România, 1995).
- Gherguț, Alois, Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii diferențiate și incluzive în educație, Editura Polirom, Iași, 2006
- Cucoș, Constantin – “Pedagogie”, Ed. Polirom, Iași,
- Dan Potolea, Ioan Neacșu, Romița Iucu, Ion Ovidiu Pânișoară- *Pregătirea psihopedagogică*, Editura Polirom, Iași, 2008

EDUCAȚIA DIN ROMÂNIA

Prof. Bălănoiu Georgiana-Maria, Școala Gimnazială Novaci, jud. Gorj

Provocările și prioritățile naționale ale României pentru educația și formarea profesională inițială și continuă – îmbunătățirea relevanței și calității acesteia – se află în strânsă legătură cu cele de la nivelul UE. Prin adaptarea constantă a sistemului său de educație și formare profesională diversificat cu cursuri vocaționale, profesionale și tehnologice, țara are ca obiectiv reducerea părăsirii timpurii a educației și formării profesionale și stimularea participării la învățare în rândul adulților; acestea sunt două domenii cu un potențial considerabil de îmbunătățire în raport cu celelalte State Membre.

România are o populație de 19 523 621 locuitori (2018). Suprafața sa este de 238 397 km² și cuprinde 42 județe, 103 municipii, 217 orașe, 2 861 comune și 12 957 sate. Aproape jumătate din populație (46,2%) locuiește în zonele rurale (6). Populația este în scădere (5,4% din 2008) din cauza sporului natural negativ și a emigrației. La fel ca în multe țări UE, populația îmbătrânește. Procentajul de cetățeni cu vârsta de peste 65 de ani a crescut de la 15,4% în 2008 la 18,9% în 2018; procentajul populației în vârstă de muncă (15 – 64 ani) a scăzut de la 68% la 66%; cu toate acestea, în zonele rurale a crescut ușor.

Cauzele ce conduc la deficitul crescând de oameni sunt extrem de numeroase. Dacă ne referim la cele care sunt legate direct de sistemul de învățământ, mai importante mi se par a fi: profesori lipsiți în mare majoritate de motivație și de competențe adecvate, care folosesc metode și materiale educaționale depășite, unități de învățământ insuficiente și dotate necorespunzător, unde copiii și tinerii nu le place să învețe. Nu există școli de meserii, pentru că au fost desființate de reprezentanții ministerului de resort, care au decis că nu aveau cerere. De fapt, lipsa cererii pentru că nu corespundeau exigențelor secolului al XXI-lea. A fost mai simplu să fie închise, în loc să fie modernizate. Nu există nici ateliere de practică dotate. Elevii și studenții aproape că nu pot pătrunde în companii pentru stagii de practică, astfel încât să poată vedea pe viu cum arată un loc de muncă.

În același timp, **educația online** oferă oamenilor șansa de a primi instruire suplimentară, fără a renunța la locurile de muncă, dar și șansa de a se ocupa de educația și pregătirea copiilor lor, acest lucru necesitând mai puțin timp.

Considerăm acest nivel de flexibilitate ca fiind o oportunitate pentru persoanele care au nevoie de abilități, cunoștințe pentru a urca pe o treaptă mai înaltă a societății, dar și pentru persoanele foarte ocupate care își doresc pentru copiii lor o educație de calitate.

În România, sistemul de învățământ este tot mai precar, chiar dacă există unele realități și inițiative minunate. În lipsa unor opțiuni valabile în țară, tinerii valoroși găsesc soluții și merg să facă facultatea în străinătate, rămânând să lucreze acolo. În mediul rural, unde trăiește majoritatea populației, situația este de-a dreptul dramatică, iar dacă se vor menține tendințele actuale, va deveni într-adevăr foarte greu să facem treabă în țară.

Educația are și a avut dintotdeauna roluri multiple pentru individ și pentru societate.

În primul rând, educația are implicații semnificative în prosperitatea economică a fiecărui individ în parte, a fiecărei comunități, a fiecărei națiuni. Tehnologiile și evoluția lor rapidă au modificat mediul de afaceri, procesele de producție și au dus concurența de la nivel local la nivel mondial. O forță de muncă bine educată este crucială în lumea contemporană, iar lupta pentru resursele naturale ocupă azi un loc secund, fiind devansată de lupta pentru resurse umane. Astfel educația a devenit treptat una dintre cele mai mari afaceri la nivel mondial și sectorul privat a preluat treptat o mare parte din responsabilitatea educației pe tot parcursul vieții.

Educația are apoi un rol și implicații culturale esențiale. Rămâne principala cale prin care valorile și tradițiile se transmit din generație în generație, se modelează pentru a reflecta evoluțiile culturale și economice și se ancorează în realitățile sociale contemporane.

Un alt rol al educației este cel social. Educația oferă fiecărui individ oportunitatea de a acumula cunoștințele și de a își dezvolta atitudinile și abilitățile necesare pentru a deveni un cetățean informat și activ, care contribuie la propășirea comunității sale și a națiunii. Educația asigură astfel stabilitatea și dezvoltarea socială.

Un rol fundamental al educației se referă la dezvoltarea personală. Fiecare individ trebuie să aibă posibilitatea de a se dezvolta potrivit potențialului propriu, astfel încât să poată asigura independența și prosperitatea lui, a familiei pe care eventual decide să și-o întemeieze și a grupurilor din care decide să facă parte. Dezvoltarea personală continuă prin învățare pe tot parcursul vieții este esențială în societatea contemporană.

Pornind de la aceste roluri, întotdeauna și peste tot au existat și există discuții cu referire la scopul și obiectivele educației, la ceea ce trebuie să se învețe și cum să se învețe. Guvernele multor țări înscriu în programele lor educația drept o prioritate absolută, iar Organizația Națiunilor Unite a inclus-o în Obiectivele de Dezvoltare Durabilă centrale Agendei 2030.

Din aceeași perspectivă a anului 2030, școala românească este în serviciul copilului, al familiei, al comunității și al societății. Serviciul public de educație din România se construiește pe cooperarea între toate sectoarele societății, cuprinde învățământul de stat și privat și are ca finalitate modelarea copilului într-un adult responsabil, integrat social și profesional, care simte că aparține, în egală măsură națiunii române și spațiului european, gândește și participă la dezvoltarea societății.

Rolul fundamental în educarea copiilor îl are familia, ca microunivers al societății, și comunitatea locală, ca univers median față de societate, în ansamblul său. Serviciul public de educație este organizat și structurat pentru a sprijini și orienta familia în acest rol, într-un mod profesionist și în spiritul cooperării și al încrederii, care să asigure că obiectivele parcursului școlar obligatoriu sunt atinse în interesul superior al copilului și în contextul nevoilor speciale ale acestuia.

Școala organizează activități extracurriculare pentru întreaga familie, atât în scopul dezvoltării competențelor părinților în domeniul organizării vieții de familie, cât și în scopul încurajării părinților de a se integra sau reintegra în procesul de învățare pe tot parcursul vieții. Pentru susținerea stării de bine în familie, școala asigură timpi distincți pentru învățare în variate forme în mediul școlar, garantând că timpul din afara orelor petrecute la școală poate să fie dedicat în mod expres vieții în familie.

Școala asigură contextul pentru sprijin socio-educational pentru toți copiii, în funcție de nevoile lor, devenind un mediu incluziv și care susține egalitatea de șanse. În acest scop, școala cooperează cu alte instituții abilitate ale statului, cu organizații de caritate și cu reprezentanți ai societății civile și ai sectorului economic.

Școala este un serviciu public de educație, pentru societate, și are ca rol esențial creșterea capitalului uman și social. Școala sprijină comunitatea și familia în educarea viitorilor adulți și integrarea lor în societate.

BIBLIOGRAFIE

- 1). Eurostat, tps00001; date provizorii, populația rezidentă în mod obișnuit la 1 Ianuarie [extrase la 9.8.2018].
- 2). Institutul Național de Statistică (INS) – baza de date TEMPO-online: populația rezidentă în mod obișnuit la 1 Ianuarie, ADM101A [extrase la 17.9.2018].
- 3). <https://www.edu.ro/sites/default/files/Educatia%20ne%20uneste%20-%20Viziune%20asupra%20viitorului%20educatiei%20in%20Roma%CC%82nia.pdf>

EDUCAȚIA ÎN FAMILIE „CEI ȘAPTE ANI DE ACASĂ!”

Prof. înv. primar Avram Margareta Paula, Liceul Tehnologic Jidvei

De multe ori sintagma „*Cei 7 ani de acasă*” este asociată cu respectul și o serie de norme de politețe, pe care copilul le deprinde la o vârstă fragedă, în sânul familiei, și care îl ajută pe adultul de mai târziu să se integreze în viața socială. Putem spune cu certitudine că copilul este oglinda familiei.

Se numesc „*cei șapte ani de-acasă*” deoarece copilul își petrece cel mai mult timp cu familia, în special până la vârsta de 3 ani, iar membrii ei au cea mai mare influență asupra lui.

Un copil care are cei șapte ani de-acasă va ajunge adultul responsabil, educat, politicos, care știe să spună „*Mulțumesc*” și care are o conduită bună în orice situație, atât în societate, cât și în viața particulară. Copilul își însușește acest set de reguli încă din fragedă pruncie, prin exemple și argumente clare. Purtarea copilului, definită uneori ca obraznică sau nepoliticoasă, nu este întotdeauna un lucru intenționat. Uneori, cei mici pur și simplu nu își dau seama că nu este bine să întrerupă două persoane care discută, că nu este frumos să se scobească în nas atunci când se află la școală sau că nu e un semn de bună creștere când comentează cu voce tare defectele fizice ale unei persoane.

Chiar dacă nu înțelege imediat de ce trebuie să spună tot timpul „*Te rog*” sau „*Mulțumesc*”, ori să salute și să răspundă la salut, pe măsură ce va crește, copilul își va da singur seama că bunele maniere îl ajută pe termen lung să relaționeze și să socializeze mai bine cu cei din jur. Ba chiar va atrage admirația celorlalți dacă știe cum să se comporte corect atunci când merge în vizită sau te însoțește la un eveniment important. Spune-i că bunele maniere nu sunt doar pentru zile mari, ci sunt importante în viața lui.

Pentru a pune baza unei educații corecte a copilului, cei 7 ani de acasă sunt esențiali. Prin comportament de zi cu zi, în orice situație, prin limbajul pe care-l utilizează, prin felul de a comunica cu semenii lui înțelegem cât de bine au fost explicate regulile de bune maniere.

Un copil care este educat frumos și cu grijă va ști cum să se poarte la școală, cum să se prezinte la interviu pentru un loc de muncă, cum să-și facă prieteni și cum să și-i mențină. Așadar, cei șapte ani de-acasă reprezintă și abilitățile minime de socializare, care ajută un adult să se integreze și să fie acceptat. Chiar dacă manierele nu mai sunt atât de rigide ca pe vremea bunicilor, e foarte important ca micuțul să știe cum să vorbească și să fie capabil să înțeleagă regulile nescrise dintr-un anumit grup sau dintr-o anumită comunitate. Bineînțeles, în cei șapte ani de-acasă intră și o componentă de altruism, adică cel mic să arate că îi pasă de ceilalți, că știe să asculte ce spune cineva, că e gata să sară în ajutor atunci când este rugat. Nu este vorba numai de etichetă, de cum să se îmbrace, să mănânce și să se poarte în anumite situații. Copilul trebuie să fie capabil să arate că celălalt este important pentru el, că are valoare ca om. Educația joacă un rol important în viața copilului. Ea poate fi făcută atât formal cât și nonformal.

Pentru a putea înțelege nevoia copilului de educație, trebuie să încercăm să ne îndepărtăm de sensul didactic, pedagogic pe care îl acordă majoritatea oamenilor acestui concept și să ne aducem aminte adevărul celor „*cei 7 ani de-acasă*”. Fiecare *intervenție pentru copil* (contactul cu adulții, obișnuințele de îngrijire, rutine alimentare, programe de imunizare) sau *pe lângă copil* (amenajarea spațiilor în care copilul își petrece timpul acasă sau în comunitate) este bine să fie considerate *intervenții educative*, ele devenind *intervenții împreună cu copilul*: copilul le asimilează, le integrează ca modele relaționare în funcție de care își structurează personalitatea.

Bibliografie:

1. Michela Poenaru, „*Cei șapte ani de acasă, Codul bunelor maniere pentru copii*”, Ed. Coresi, 2007
2. <https://surorileprovidentei.ro/tema-parinti/importanta-celor-7-ani-de-acasa-2019-12-19>,
<https://conil.ro/importanta-celor-sapte-ani-de-acasa/>

PROIECT DIDACTIC PENTRU SUSȚINEREA INSPECȚIEI CURENTE 1 ÎN VEDEREA OBTÎNERII GRADULUI II DIDACTIC – EPOCA BRONZULUI. INVENTAREA METALURGIEI

Unitatea școlară: Școala Gimnazială *Mihai Eminescu*, Alba Iulia.

Profesor: Galdău Cosmin

Clasa: a V-a B

Aria curriculară: *Om și societate.*

Disciplina: *Istorie*

Unitatea de învățare: PREISTORIA .

Conținut: *Inventarea metalurgiei.*

Tipul lecției : mixtă.

Locul de desfășurare: sala de clasă

Timp: 50 min

Obiectivul general al lecției:

Îmbogățirea cunoștințelor elevilor cu noțiuni despre Epoca Metalelor, ca a doua epocă mare din cronologia Preistoriei. Periodizarea Epocii Metalelor în Epoca bronzului și Epoca Fierului.

Competențe generale:

1. Utilizarea în contexte diverse a coordonatelor și reprezentărilor de timp și spațiu.
2. Utilizarea critică și reflexivă a limbajului de specialitate și a surselor istorice
4. Folosirea autonomă și responsabilă a instrumentelor necesare învățării permanente.

Competențe specifice:

- 1.3. Localizarea în timp și în spațiu a faptelor și/sau a proceselor istorice.
- 2.1. Folosirea termenilor de specialitate în descrierea unui eveniment/proces istoric.
- 2.2. Relatarea unui eveniment/proces istoric, utilizând informații din surse istorice.
- 4.2. Utilizarea resurselor multimedia în scopul învățării.

La sfârșitul activității elevii să dobândească următoarele competențe:

C1 Să definească termenul de Epoca Metalelor în contextul Preistoriei.

C2 Să cunoască periodizarea Epocii Metalelor în subepoci Epoca Bronzului și Epoca Fierului.

C3 Să definească Epoca Bronzului, respectiv Epoca Fierului.

C4 Să enumere principalele metale descoperite de om.

C5 Să enumere diversele arme și unelte prelucrate din aceste metale.

C6 Să explice procesul de indoeuropenizare din Epoca Bronzului și apariția noilor popoare apărute în Europa.

C7 Să arate principalele urmări ale inventării metalurgiei.

Strategii didactice: forma de organizare a activității: activitate frontală, individuală, activitate pe echipe.

Metode: expunere, conversația euristică, demonstrația, învățarea prin descoperire, comparația.

Evaluarea: continuă/formativă

Mijloace de învățământ : videoproiector, calculatoare, tablete, tablă, caiete, marker.

Etapele desfășurării lecției:

Etapa A: Organizarea clasei pentru începerea orei. (2-3 minute)

Activitatea profesorului: Profesorul asigură toate condițiile unei bune desfășurări a orei de istorie, precum crearea condițiilor materiale și psihologice propice (crearea stării de atenție, facilitarea unei comunicări eficiente cu elevii, creează o atmosferă plăcută printr-un limbaj prietenos. De asemenea, întreabă elevul de serviciu despre ce elevi lipsesc. Profesorul notează absenții în catalogul personal și apoi și în cel real.

Activitatea elevilor: Elevul de serviciu răspunde la întrebarea adresată de profesor.

Metoda didactică: Conversația.

Etapa B: Verificarea și reactualizarea cunoștințelor dobândite anterior. (5-10 minute)

Activitatea profesorului: Profesorul pentru a verifica cunoștințele elevilor formulează înainte de a începe o nouă lecție, vreme de 5-10 minute o serie de întrebări din lecțiile anterioare prin care urmărește dacă elevii au înțeles ce este Preistoria și periodizarea sa:

1. Ce este Preistoria?
2. Cum s-a numit primul om preistoric care a făurit primele arme din piatră?
3. Care erau ocupațiile sale?
4. În câte perioade se împarte Preistoria?
5. În ce se organizau oamenii preistorici?
6. În câte perioade se împarte Epoca de Piatră?
7. Cum explicați termenul de Revoluție Neolitică? Ce schimbări s-au produs?
8. Care au fost urmările neoliticului?

Activitatea elevilor: Elevii care vor ști răspunsurile vor ridica mâna pe rând, profesorul îi va numi și eu trebuie să dea următoarele răspunsuri la întrebările adresate:

1. Cea mai lungă epocă istorică care se întinde cronologic de la 4 milioane î.Hr. și până la 6000 î.Hr. sau Epoca istorică care începe odată cu apariția primilor oameni și se încheie odată cu inventarea scrisului.
2. Omul care a făurit primele arme din piatră s-a numit HOMO HABILIS(făuritor).
3. Principalele ocupații erau vânatul, pescuitul și culesul.
4. Preistoria se împarte în două epoci: Epoca de Piatră și Epoca Metalelor.
5. Oamenii preistorici se organizau în cetele de vânătoare.
6. Epoca se împarte și ea în trei perioade: Paleolitic(epoca veche), Mezolitic(de mijloc) și Neolitic(epoca nouă).
7. Prin revoluție neolitică se înțelege apariția agriculturii, domesticirea primelor animale, sedentarizarea așezărilor, inventarea torsului, țesutului, olăritului, împletitului, crearea unei economii productive, transformarea omului din nomad în sedentar.
8. Principalele urmări au fost apariția unei societăți mai numeroase, crearea primelor așezări umane-SATELE, inventarea agriculturii, apariția cultelor religioase și construirea primelor temple.

Metoda didactică: Conversația euristică

Evaluare: continuă.

Etapa C: Achiziționarea de cunoștințe noi. (30-35 de minute).

●CAPTAREA ATENȚIEI.

Activitatea profesorului: Profesorul va trece apoi la predarea noii lecții **INVENTAREA METALURGIEI**. Pentru a le atrage atenția elevilor, profesorul va deschide un fișier PPT ce va reda ca primă imagine, bucăți de minereu feros prin care să creeze în mintea elevilor tot felul de întrebări legate de conținutul lecției. Va crea astfel, o oarecare curiozitate în rândul elevilor, care vor rămâne fascinați de cele ce vor urma.

Activitatea elevilor: Elevii vor rămâne câteva minute pe gânduri, întrebându-se în sinea lor despre ce poate fi vorba în această lecție. Vor observa pe parcurs ca de la simplă bucată de minereu de fier ce lucruri au obținut oamenii Epocii Bronzului.

Metoda didactică: Învățarea prin descoperire.

●ANUNȚAREA TITLUI LECȚIEI ȘI A COMPETENȚELOR CE VOR URMA A FI DOBÂNDITE DE ELEVI.

Activitatea profesorului: Profesorul le comunică astfel elevilor titlul lecției noi și îl scrie pe tablă cu markerul, cu majuscule și apoi îl subliniază. Le prezintă pe scurt elevilor ceea ce ei vor obține ca și informații și competențe la sfârșitul lecției predate: vor ști să definească Epoca Metalelor, când a apărut și unde, respectiv Epoca Bronzului și a Fierului, vor ști să enumere principalele metale

descoperite de om, vor ști să enumere armele și uneltele create de omul Epocii Bronzului, vor ști să explice ce este procesul de indoeuropenizare și când a avut loc, vor ști să enumere urmările Epocii Metalelor.

Activitatea elevilor: Elevii sunt atenți la profesorul și la cele explicate de el și urmăresc lecția.

• **DIRIJAREA ÎNVĂȚĂRII.**

Activitatea profesorului: Profesorul trece mai departe la următorul slide al fișierului PPT, slide pe care se află informații referitoare la timpul și spațiul unde a apărut Epoca Metalelor, respectiv metalurgia, dar și definiția ei:

1. Ce este metalurgia?

***Metalurgia-** a fost inventată de oameni la sfârșitul Preistoriei și reprezintă obținerea și prelucrarea metalelor. Metalurgia implică o tehnologie nouă prin care se separă metalul de minereu. Metalul devenea lichid și era turnat în diferite forme confecționate din argilă. După ce se răcea, învelișul de argilă era înlăturat și se prelucra cum se dorea.*

2. Apariția metalurgiei:

***Metalurgia** apare acum 3000 ani î.Hr. în regiuni precum: Munții Caucaz sau Asia Mică (Turcia), Grecia, India, China și alte zone. Primul metal utilizat a fost cuprul (arama). Au fost realizate obiecte din aur, argint, cupru, bronz și fier.*

Activitatea elevilor: Elevii își i-au notițe în caiete sub formă de schiță.

Metoda: Expunerea

Activitatea profesorului: Derulează prezentarea mai departe până la slide-ul cu clasificare Epocii Metalelor în două epoci:

Clasificare: Epoca Metalelor se împarte în Epoca Bronzului și Epoca Fierului.

Epoca Bronzului: În această perioadă uneltele și armele sunt confecționate din bronz prin tehnica topirii și turnării (topoare, secure, lame, cuțite, pumnale, săbii, podoabe, coifuri).

Epoca Fierului: Fierul este descoperit în Anatolia. Metalurgia fierului permite realizarea unor arme și unelte mult mai rezistente prin forjare. În domeniul olăritului este utilizată roata olarului și inventat plugul cu brăzdar de fier.

Activitatea elevilor: Din nou, elevii sunt atenți la expunerea profesorului și își notează în caiete clasificarea Epocii Metalelor.

Metoda: Expunerea.

Activitatea profesorului: Mai departe, în slideul următor este prezentat procesul de indoeuropenizare printr-o scurtă definiție, pe înțelesul elevilor:

Indoeuropenizarea a fost procesul istoric prin care, în urmă cu 4000 de ani populațiile dintr-o zonă aflată la nordul Mării Negre au început să se deplaseze pe spații foarte întinse dintre Europa și Asia, populații precum: tracii, grecii, slavii, celții, germanicii, italicei în Europa sau hitiții, perșii, indienii în Asia.

Activitatea elevilor: Elevii notează și această idee pe caiete în continuarea celorlalte idei, urmărind și harta în care sunt prezentate aceste populații.

Metoda: Expunerea.

Activitatea profesorului: Pe un alt slide sunt prezentate câteva din urmările Epocii Metalelor, prezentate schematic pe înțelesul elevilor:

Urmările apariției Epocii Metalelor, a metalurgiei în special au fost:

- *apar ocupații noi: extragerea minereului*
- *progrese în agricultură (plugul cu brăzdar de fier) și creșterea productivității agricole*
- *diferențiere socială și noi forme de organizare socială (tribul, uniuni de triburi) având la bază familia monogamă și conduse de o căpetenie militară*
- *crește nivelul de cunoștințe științifice ale oamenilor.*
- *apariția cultului solar și a ritului de incinerare (corpul decedatului era ars)*

- inventarea și utilizarea monedei în comerț
- inventarea primelor forme de scriere
- apariția și consolidarea primelor state (apariția Antichității greco-romane)

Metalurgia a îmbunătățit viața de zi cu zi a oamenilor și a devenit alături de inventarea agriculturii și descoperirea focului, o tehnologie extrem de valoroasă în istoria umanității.

Activitatea elevilor: Elevii ascultă cu mare atenție ceea ce a expus profesorului pe slide și notează schematic principalele urmări ale inventării metalurgiei.

Metoda: Expunerea

• **ASIGURAREA FEEDBACK-ULUI.**

Activitatea profesorului: Pentru a obține un răspuns la faptul că informațiile expuse de profesor a fost înțelese de elevii, el elaborează o serie de sarcini de lucru, activități de învățare, aplicații prin care să se asigure de un feed-back din partea elevilor. Cu ajutorul cu surse istorice primare profesorul realizează o serie de activități de învățare:

Activități de învățare. Aplicații.

1. Enumeră trei transformări pe care le-a produs utilizarea pe scară largă a metalului..
2. Compară modul de viață al oamenilor din Epoca Neolitică cu cel al oamenilor din Epoca Metalelor. Completează tabelul de mai jos. Scrie, pe coloana corespunzătoare, asemănările și deosebirile constatate:

EPOCA NEOLITICĂ		EPOCA METALELOR (BRONZUL ȘI FIERULUI)
Deosebiri	Asemănări	Deosebiri

3. Realizează un text scurt (5 rânduri) din care să reiasă importanța metalurgiei în evoluția omului.
4. Citește textul și răspunde următoarei cerințe:

„...tehnologia produce mai multă tehnologie [...], progresele depind de stăpânirea anterioară a problemelor mai simple. Spre exemplu, agricultorii epocii de piatră nu au trecut direct la extragerea și prelucrarea fierului, care necesită furnale cu temperaturi ridicate. Metalurgia minereurilor de fier a apărut și s-a dezvoltat din mii de ani de experiență [...] cu metale îndeajuns de moi pentru a fi prelucrate prin batere [...]. De asemenea, s-a dezvoltat și din mii de ani de dezvoltare a furnalelor simple pentru arderea oalelor și apoi din extragerea și prelucrarea cuprului și a aliajelor de cupru (bronzului) [...]”. Jared Diamond, *Virusi, Arme și Oțel. Soarta societăților umane*

1. Precizează cât timp a fost necesar pentru apariția metalurgiei.

2. Cum au fost prelucrate metalele ?

3. Cum s-a obținut bronzul ?

Activitatea elevilor: Elevii vor primi câte o astfel de fișă de aplicații și vor răspunde pe ea, își vor scrie numele și clasa pe ea și o vor preda profesorului când vor fi gata.

Metoda: Comparația, Demonstrația.

Evaluare: continuă

Etapa D: Sistematizarea și consolidarea cunoștințelor. (7 minute)

- ASIGURAREA RETENȚIEI, TRANSFERULUI DE INFORMAȚII.

Activitatea profesorului: Profesorul verifică cunoștințele obținute de elevi prin cele răspunse de elevi la fișa de aplicații, îi încurajează unde au știut, chiar îi recompensează cu puncte de activitate și îi corectează acolo unde omit câte ceva sau unde greșesc.

Activitatea elevilor: Elevul/elevii care răspund își corectează greșelile și își notează corect acolo unde e nevoie.

Evaluare: continuă.

ÎNVĂȚAREA INTEGRATĂ

Ing. Goia Daniela, Liceul Tehnologic Silvic Cîmpeni

„Cel mai puternic argument pentru integrarea curriculumului este chiar faptul că viața nu este împărțită pe discipline”

J. Moffett

CEI 4 PILONI AI ÎNVĂȚĂRII:

- A ÎNVĂȚA SĂ ȘTII
- A ÎNVĂȚA SĂ FACI
- A ÎNVĂȚA SĂ MUNCESȚI ÎMPREUNĂ CU CEILALȚI
- A ÎNVĂȚA SĂ FII

Dacă instruirea de tip „disciplinar” pune accent pe rigurozitatea și aspectul șlefuit al achizițiilor, abordarea integrată a curriculumului scoate în evidență problemele semnificative ale vieții reale și se întemeiază pe nevoile de educație ale elevilor, în contextul lumii de azi.

Integrarea este acțiunea de a face să interrelaționeze diverse elemente pentru a constitui un tot armonios, de nivel superior, a aduce părți separate într-un întreg unitar, funcțional, armonios.

Din punct de vedere curricular, integrare înseamnă:

- organizarea, punerea în relație a disciplinelor școlare, cu scopul de a evita izolarea lor tradițională;
- „procesul și rezultatul procesului prin care elevul interpretează materia care îi este transmisă pornind de la experiența de viață și de la cunoștințele pe care deja le-a însușit”;
- stabilirea de relații de convergență între cunoștințele, capacitățile, competențele, atitudinile, valorile ce aparțin unor discipline școlare distincte;
- proces educațional organizat astfel încât să traverseze barierele obiectelor de studiu, predarea și învățarea sunt văzute din perspectivă holistică, reflectând lumea reală, care este interactivă.

Un curriculum integrat presupune „construcția unui mediu curricular care va capacita cel mai bine elevii să relaționeze cu sens experiențele lor școlare între ele, cu cele din afara școlii și cu propriile nevoi și interese”.

Particularități ale învățării integrate:

- interacțiunea obiectelor de studiu
- centrarea pe activități integrate de tipul proiectelor
- relații între concepte din domenii diferite
- corelarea rezultatelor învățării cu situațiile din viața cotidiană
- rezolvarea de „probleme” – cea mai importantă forță motrice a integrării, relevanță practică

Niveluri ale integrării:

- multidisciplinaritate (pluridisciplinaritate)
- interdisciplinaritate
- transdisciplinaritate

Pluridisciplinaritatea se referă la studierea unui obiect dintr-una și aceeași disciplină prin intermediul mai multor discipline deodată. De exemplu, un tablou poate fi studiat din perspectiva istoriei artei intersectată de aceea a fizicii, chimiei, istoriei religiilor, istoriei și geometriei. Obiectul va ieși astfel mai îmbogățit în urma încrucișării mai multor discipline. Cercetarea pluridisciplinară aduce un *plus* disciplinei în cauză dar acest "plus" se află în slujba exclusivă a disciplinei respective. Cu alte cuvinte, demersul pluridisciplinar se revarsă peste limitele disciplinelor dar *finalitatea sa rămâne înscrisă în cadrul cercetării disciplinare*.

Interdisciplinaritatea are o altă ambiție, diferită de aceea a pluridisciplinarității. *Ea se referă la transferul metodelor dintr-o disciplină într-alta*. Se pot distinge trei grade de interdisciplinaritate:

a) *un grad aplicativ*. De pildă, metodele fizicii nucleare transferate în medicină duc la apariția unor noi tratamente contra cancerului;

b) *un grad epistemologic*. De exemplu, transferul metodelor logicii formale în domeniul dreptului generează analize interesante în epistemologia dreptului;

c) *un grad generator de noi discipline*. De exemplu, transferul metodelor matematicii în domeniul fizicii a generat fizica matematică, al metodelor din fizica particulelor în astrofizică a dat naștere cosmologiei cuantice, al matematicii în studierea fenomenelor meteorologice sau de bursă a generat teoria haosului, al informaticii în artă a dus la arta informatică.

Ca și pluridisciplinaritatea, interdisciplinaritatea debordează limitele disciplinei însă *finalitatea sa rămâne de asemenea înscrisă în cercetarea interdisciplinară*.

Transdisciplinaritatea privește - așa cum indică prefixul „trans” - ceea ce se află în același timp și *între* discipline, și *înăuntrul* diverselor discipline. Din confruntarea între discipline, a fenomenelor și proceselor complexe, transdisciplinaritatea face să apară noi puncte de intersecție între discipline. Finalitatea ei este *înțelegerea lumii prezente*, unul din imperativele sale fiind unitatea cunoașterii. Transdisciplinaritatea se deosebește de pluri și interdisciplinaritate prin finalitatea sa - *înțelegerea lumii prezente*.

La distincția dintre cele 3 niveluri, adăugăm integrarea intradisciplinară (monodisciplinară), ca o primă treaptă a integrării, la nivel micro.

Nivelurile integrării curriculare răspund la întrebarea „Cât de mult integrăm”? sau „Cât de profundă este integrarea?”

Monodisciplinaritate (intradisciplinaritate):

- centrată pe obiectele de studiu independente
- limitare la datele unei singure discipline
- integrare la acest nivel: conjugarea unor conținuturi interdependente ale învățării, aparținând aceluiași domeniu de studiu, pentru a rezolva o problemă, a studia o temă, a dezvolta deprinderi
- permeabilitatea frontierelor interne, intradisciplinare, între diverse teme ale aceleiași discipline

Multidisciplinaritate (pluridisciplinaritate):

- punerea împreună a mai multor discipline, juxtapunere
- temă care aparține unui domeniu este supusă analizei din perspectiva mai multor discipline, acestea rămânând independente însă în raport unele cu altele
- obiectele de studiu contribuie, în funcție de propriul specific, la clarificarea temei investigate
- integrarea la acest nivel vizează conținuturile
- exemplu: conceptul „democrație” poate fi investigat din perspectiva unor discipline ca Educația civică, Educație europeană, Istorie

Interdisciplinaritate:

- intersectare a diferitelor arii disciplinare, ignorarea limitelor stricte ale disciplinelor

- tinde spre realizarea obiectivelor de învățare de ordin mai înalt (capacități metacognitive)
- principiul organizator nu mai este focalizat pe conținuturi (ca în situația multidisciplinarității)
- se trece la centrarea pe așa numitele competențe cheie (de „grad înalt” sau „pentru viață”):
 1. învățarea pe tot parcursul vieții
 2. gândirea complexă și critică
 3. comunicarea efektivă
 4. lucrul în echipă
 5. cetățenia responsabilă
 6. ocupabilitatea

Transdisciplinaritate:

- gradul cel mai elevat de integrare a curriculumului, mergând până la fuziune
- conduce spre emergența unor noi câmpuri de investigație, programe de cercetare
- înglobează toate nivelurile anterioare
- centrare pe „viața reală”, pe probleme semnificative, așa cum apar în context cotidian și afectează viețile oamenilor
- competențele și conținuturile se integrează în jurul unor probleme
- întrebarea ce orientează demersul transdisciplinar este „Cum îi putem învăța pe elevi să fie buni cetățeni în viitor?”
- țintă: dezvoltarea personală integrală și responsabilitatea socială a elevilor

În planul practicii educaționale, limitele dintre ipostazele integrării sunt mobile și permeabile. Integrarea este un proces dinamic, ce se poate „mișca” cu ușurință de la un nivel la altul.

Proiectarea integrată nu va conduce la desființarea disciplinelor; acestea vor continua să existe în planurile de învățământ, dar „permeabilizate” și interconectate, deschise către formarea unor competențe ce trec dincolo de discipline. Cel mai spectaculos exemplu este mecatronica, îmbinarea sinergică dintre mecanică, electronică și informatică.

Rămâne în sarcina noastră să identificăm o serie de abordări ale instruirii care să favorizeze învățarea integrată, cum ar fi: învățarea bazată pe proiect, predarea în echipă formată din mai multe cadre didactice, învățarea prin cooperare, învățarea activă, implicarea comunității, aplicații ale inteligențelor multiple, etc.

Abordarea inter și transdisciplinară a curriculum-ului învățământului tehnic are ca scop tocmai înțelegerea lumii prezente, care nu se poate realiza prin studiul separat, fără să se realizeze conexiuni și legături între disciplinele de specialitate și cele de cultură generală. „Noile educații” au o puternică vocație inter și transdisciplinară. Preocuparea pentru o singură disciplină a fost înlocuită cu realizarea unei realități complexe a cărei clarificare necesită cooperarea unui întreg evantai de dimensiuni și perspective ale cunoașterii.

Calificări cum ar fi tehnician mecatronist, tehnician proiectant CAD, vin să sublinieze importanța abordării inter și transdisciplinare.

Bibliografie:

Lucian Ciolan, Învățarea integrată – fundamente pentru un curriculum transdisciplinar, Editura Polirom 2008

Paloma Petrescu, Viorica Pop, Transdisciplinaritatea – o nouă abordare a situațiilor de învățare, Editura Didactică și Pedagogică, București 2007

Marin Manolescu, Curriculum – teorie și practică

PROBLEMELE DE MEDIU ȘI IMPORTANȚA EDUCAȚIEI ECOLOGICE ÎN ȘCOLI

Prof. Todoran Simona, Liceul cu Program Sportiv Alba Iulia

*”Natura e întotdeauna adevărată, serioasă și severă.
Ea are întotdeauna dreptate, iar greșelile și rătăcirile sunt ale omului”*

Johann Wolfgang von Goethe

Ecologia, ca știință complexă, dezvoltată la granița biologiei cu alte științe ca fizica, chimia sau matematica, studiază atât structura ecosistemelor, cât și funcționalitatea acestora.

Trăind într-o perioadă în care au loc schimbări majore ale mediului în care trăim, printr-o supraexploatare a resurselor naturale, poluare, extinderea zonelor urbane, urmată de distrugerea ecosistemelor naturale, educația ecologică vine în sprijinul responsabilizării tinerilor în vederea protejării naturii.

Dependența omului de celelalte elemente ale biosferei necesită formarea unor comportamente responsabile față de acestea.

Studiind economisirea apei, a electricității, organismele și fenomenele din mediu înconjurător, precum și influența activităților umane asupra acestora, tinerii:

- își vor forma atitudini pozitive față de mediu;
- vor conștientiza necesitatea economisirii resurselor naturale;
- vor înțelege circuitul materiei și energiei în ecosisteme, prin colectare selectivă și reciclarea materialelor refolosibile;
- vor dezvolta un comportament etic, prin acțiuni de ocrotire a speciilor aflate pe cale de dispariție;
- vor dobândi competențe de investigare a mediului prin cercetare, explorare.

Percepând realitatea înconjurătoare ca pe un mediu de viață, înțelegând că activitățile oamenilor trebuie să aibă ca obiectiv principal protejarea mediului, activând pentru gestionarea corectă a resurselor și adoptând comportamente specifice păstrării echilibrului dintre sănătatea mediului și sănătatea individului, tinerii devin participanți activi la activități de îngrijire a mediului în care trăiesc, trec bariera dintre cunoaștere și acțiune, transferând din plan teoretic în cel practic cunoștințele acumulate.

Modalitatea de realizare a educației ecologice trebuie să fie constantă și atractivă, iar obiectivele acesteia să vizeze atât achiziția de cunoștințe, formarea de atitudini, dezvoltarea conștiinței ecologice, identificarea responsabilităților individuale și colective necesare rezolvării problemelor de mediu, cât și dezvoltarea capacității de analiză, reflecție și acțiune.

Eficiența educației ecologice se poate aprecia nu doar prin efecte imediate (ecologizări, plantări de puieți, colectare selectivă, reciclare, etc), ci și pe termen lung. Școlii îi revine misiunea de a participa activ la realizarea educației ecologice a viitoarelor generații, de a forma cetățeni responsabili, care înțeleg că schimbarea în bine este posibilă doar prin implicare.

Ca parte a educației pentru viață, educația ecologică trebuie să înceapă de timpuriu, de la cele mai fragede vârste, pentru că atitudinea și comportamentul ecologic, dezvoltat dincolo de „curățenie și aruncarea gunoaielor la locul lor” se învață. În plus, la vârste tinere se pot adopta mult mai ușor comportamente pozitive față de mediul înconjurător, iar aceste comportamente se vor regăsi acasă sau la școală, în cameră, în bancă sau chiar în ghiozdan.

Plimbările sau excursiile din cadrul activităților extrașcolare, constituie pe lângă o modalitate eficientă de recreere și un mijloc de identificare a problemelor actuale de mediu. Activitățile de observare și experimentare ca: plantarea de puieți, îngrijirea spațiilor verzi, construirea de căsuțe pentru păsări, hrănirea unor animale, contribuie la înțelegerea locului și rolului omului în natură.

În concluzie, putem afirma că provocările cu care se confruntă biosfera reprezintă o amenințare la adresa bunăstării noastre, a viitorului speciei umane, toate schimbările care se produc la nivelul mediului având un ritm și o amploare fără precedent. Schimbarea direcției în care ne îndreptăm impune în primul rând schimbarea obiceiurilor, a comportamentelor, iar educația ecologică este tocmai o componentă majoră a procesului de schimbare, atât de necesar pentru continuarea vieții pe pământ. Ea trebuie să facă parte din curriculum-ul național, dacă nu ca disciplină obligatorie, măcar ca disciplină opțională. Activitățile extrașcolare cu caracter practic, cum sunt participarea la acțiuni ecologice, concursuri pe teme ecologice, vin să completeze modalitățile prin care tinerii pot fi formați în spiritul înțelegerii necesității protejării naturii și găsirii de soluții pentru îmbunătățirea vieții în ecosistemele în care aceștia trăiesc.

Bibliografie:

<http://reciclamimpreuna.ro>educat>

<http://yryna07byethost15.com>

<http://iteach.ro>experiencedidactice>

GESTIONAREA RELAȚIILOR CU PĂRINȚII

Prof. inv. primar Popa Maria Liliana, Colegiul Național „I. M. Clain” Blaj

În activitatea didactică, un învățător/profesor/diriginte îndeplinește mai multe roluri, iar realizarea acestora cu maximă atenție și seriozitate are în prim plan succesul școlar al elevului.

Astfel, relația dintre învățător/diriginte și părinții elevilor este foarte importantă, fiind necesar un parteneriat real școală-familie. Caracteristicile societății moderne au imprimat vieții de familie un ritm alert în desfășurarea evenimentelor, de aceea și responsabilitățile părinților față de educația copiilor este în continuă scădere. Un real parteneriat între școală și familie nu este cel înscris pe o coală de hârtie, semnat de părinte și director, ci reprezintă relația activă, de implicare și de o parte și de cealaltă, bucuria și tristețea, succesul și eșecul, rezultatul din care beneficiar este

copilul. Pot spune că noi, învățătorii, suntem privilegiați din acest punct de vedere, la clasele primare părinții, în marea lor majoritate, fiind interesați de integrarea copiilor lor în viața de elev, de rezultatele școlare ale acestora, răspunzând pozitiv solicitărilor noastre. Dar există, din păcate, și situații în care învățătorul trebuie să depună efort suplimentar, să apeleze la toată măiestria, imaginația, empatia și puterea de convingere de care poate da dovadă, pentru a și-l face aliat pe părintele mai puțin interesat și dedicat educației copilului său.

Formele de realizare și optimizare a relațiilor cu părinții, pe care cu toții le cunoaștem:

1. ȘEDINȚELE CU PĂRINȚII

Acestea intră în atribuțiile fiecărui învățător/diriginte și planificarea acestora se face la fiecare început de an școlar. Printre temele propuse de mine pentru a fi discutate pe parcursul acestui an sunt:

- Prelucrarea regulamentelor școlare
- Alegerea comitetului de părinți pe clasă
- Organizarea activității clasei pe parcursul anului școlar
- Prezentarea planului de măsuri impus de școală în contextual epidemiei de Sars-Cov2
- Programul zilnic al elevilor și activitatea școlară
- Strategia antibullying
- Prezentarea periodică a situației școlare și disciplinare a elevilor
- Sugestii privind pregătirea zilnică pentru școală etc.

2. ÎNTÂLNIRI TEMATICE

În cadrul acestor întâlniri, mi-am propus dezbaterea unor teme psiho-pedagogice importante, ca de exemplu:

- Cum îmi ajut copilul?
- Aspect psihologice ale vieții de părinte
- Pregătirea elevilor pentru trecerea în clasa întâi
- Tipuri de părinți etc.

3. CONSILIERE DE GRUP

Mi-am axat activitatea din cadrul acestor întâlniri pe teme diverse precum:

- Probleme comportamentale și/sau de adaptare identificate la elevii din grupurile vulnerabile (ex.: copii cu părinți plecați la muncă în străinătate, copii din familii monoparentale)
- Măsuri de intervenție educațională
- Școala și familia. Învățăm împreună
- Bariere în relaționarea profesori-părinți. Forme de colaborare școală-familie
- Optimizarea relației școală-familie prin educația parentală
- Strategii de suport educațional și de intervenție remedială în cazul rămânerii în urmă la învățătură a unor elevi etc.

4. CONSILIERE INDIVIDUALĂ

- Aceasta presupune, bineînțeles, discutarea unor probleme specifice fiecărui caz.

5. IMPLICAREA ACTIVĂ A PĂRINȚILOR ÎN VIAȚA CLASEI/ȘCOLII

Am implicat părinții de câte ori s-a putut în luarea deciziilor privitoare la activitatea clasei, pornind de la stabilirea activităților extracurriculare, atunci când acestea s-au putut realiza, în condițiile pandemiei, invitându-i să vină cu idei, cu sugestii și să-și aducă aportul în realizarea și desfășurarea acestora. I-am implicat activ în stabilirea activităților desfășurate în cadrul Săptămânii

Școala Altfel, precum și în derularea acestora. Și pot spune că întotdeauna părinții elevilor mei au venit cu idei ingenioase, pe care apoi le-am pus în practică.

De-a lungul anilor, am stabilit o zi pe săptămână când părinții care doreau, puteau veni și asista la orele desfășurate în acea zi. O dată cu ridicarea restricțiilor impuse de pandemie, voi relua această inițiativă care consider că dă roade și părintele va putea observa modul de lucru la clasă și comportamentul propriului copil din timpul activităților.

Desigur, pe perioada pandemiei, toate activitățile legate de relația dintre școală și familie au avut un format atipic, ele desfășurându-se online, pe platforma Teams în cazul nostru. Însă nu se poate spune că această relație a avut de suferit în totalitate. Crearea grupurilor pe clase pe WhatsApp a fost de un real folos, părinții primind informații la timp și la obiect, convorbirile private au fost mai multe, atât telefonice, cât și scrise pe WhatsApp, dar și față în față, având în vedere că cei mici sunt aduși la școală și preluați la terminarea programului de către un membru al familiei. Consider că oferirea de feed-back a fost realizată la timp și cu succes.

Fiecare dintre noi am avut, de-a lungul carierei didactice și în fiecare generație, părinți cu care ne-am înțeles foarte bine, care au răspuns pozitiv de fiecare dată solicitărilor noastre, ori problemelor ridicate, dar și părinți mai dificili, părinți mai puțin interesați de situația copiilor sau chiar părinți conflictuali. Am fost puși în situații diverse de gestionare a relațiilor dintre noi și părinte sau dintre părinți. În aceste situații am apelat la comunicarea pozitivă – liantul dintre familie și școală. Am inițiat întotdeauna o bună colaborare și relaționare cu toți părinții, prin informare reciprocă și crearea unui cadru propice pentru dezvoltarea unor raporturi de colaborare și parteneriat. E important ca părintele să fie convins că-i suntem partener, că urmărim același scop: binele copilului său, că este necesar să dezvoltăm o relație deschisă, constructivă în vederea identificării celor mai bune soluții pentru copil, că este important ca ei să își asume în mod corect și responsabil rolul în educația propriului copil, să urmărească parcursul școlar al copilului. Am recurs constant la punerea accentului pe ceea ce poate, știe, a învățat elevul, deci progresul înregistrat, invitând părintele la colaborarea noastră deplină în vederea remedierii rămănelor în urmă ale copilului.

Am înțeles că, în relația mea cu părinții, trebuie să țin cont de o serie de aspect extrem de importante:

- Nu trebuie ignorate nici părerile, nici nevoile părinților;
- Accentul trebuie pus pe situații concrete, specifice;
- Părintele trebuie investit cu încrederea că este capabil să își crească propriul copil și în acest sens trebuie ajutat în dezvoltarea încrederii în sine și în propriile competențe, fără a-i condamna, stigmatiza și învinui;
- Fiecare individ are propriul bagaj de experiențe și competențe care pot fi valorificate în interesul copiilor și fiecare dintre aceste experiențe și competențe pot fi de folos;
- Cunoștințele trebuie să aibă o valoare practică;
- Trebuie implicați toți factorii co-educaționali: mame, tați, bunici și alte persoane implicate în educația copilului.

Concluzie:

Printr-o serie de metode pedagogice, părinții trebuie atrași alături de școală, determinându-i să adere la ideea de colaborare activă, acceptând rolul de factor responsabil. Practica a demonstrat, așa cum spune H. H. Stern „că și educatorii au ceva de învățat de la părinți”.

BIBLIOGRAFIE:

- *Ghid de lucru cu părinții; Metode de lucru pentru activitățile parentale în cadrul proiectului „zeR. Împreună pentru puterea de acțiune”*, București, 2016
https://www.tdh.ro/sites/default/files/2020-08/ghid_de_lucru_cu_parintii_final_25.07.2016.pdf

ÎNTRE SPAIME ȘI GESTIONARE EFICIENTĂ A TIMPULUI

Prof. inv. primar Mateescu Liliana, Liceul de Arte „H. Darclee” Brăila

„Nu am timp...”-

„Nu am avut timp să termin un exercițiu și l-am dat ca temă pentru acasă!”.

„Nu am avut timp să mai predau și asta!”

„Am mai scris ceva la tablă, după ce s-a sunat!”

Sunt remarci pe care, măcar o dată în viață, un cadru didactic le folosește, pentru a recunoaște, tacit sau direct, că nu a utilizat eficient timpul în demersul său didactic. Fără îndoială, cauzele sunt multiple, dar, mai ales în condițiile învățământului modern, se impune stabilirea unor tehnici prin care asemenea remarci să dispară și, în locul lor să apară mulțumirea, manifestată și în atitudinea și în abilitățile elevului, dar și în satisfacția cadrului didactic, atât de asaltat de programe prea pline ori de prea multe foi care trebuie completate.

Primul pas care trebuie făcut este familiarizarea judicioasă cu privire la documentele școlare, nu doar pe un an, ci pe un întreg ciclu, pentru a se observa care este viziunea în legătură cu formarea vreunui concept și care sunt, teoretic, accentele care trebuie puse de către cadrul didactic. Acest lucru trebuie să se repercuteze în planificări riguroase și personalizate, nu copiate de la o școală la altă...Doar astfel, formatorul, care știe unde și cât trebuie să accentueze, va economisi timp și nu îl va pierde, aplicând teoriile unor clase socotite „foarte bune”.

Pe de altă parte, educatorul trebuie să anticipeze corect, științific și clar expectanțele muncii sale, prin obiective categorice, cuantificabile, care să îi orienteze, mai apoi, evaluarea. Doar așa, știind ce are de făcut în fiecare moment didactic, educatorul, altminteri un actor, va renunța la păgubosul obicei al inventării pe loc a unor soluții care, nu de puține ori, se dovedesc ineficiente, pentru că vizează improvisația și nu fondul problemei create.

Este drept că, în ciuda tuturor anticipărilor, un demers didactic poate fi distrus, iar timpul pierdut, chiar dacă formatorul a depus un efort considerabil de anticipare și de construire. Cauza rezidă, uneori, în slaba cunoaștere a formabililor de către educator ori că teoria nu se sincronizează cu practica, astfel încât strategiile nepotrivite, inaplicabile unei clase devin explicația unui asemenea tip de situații.

Dacă formatorul nu ia în calcul elevul, așa cum este el și cum trebuie să devină, prin strategia utilizată, dacă rămâne la un nivel teoretic, timpul se pierde iremediabil. Căci întregul efort al educatorului nu vizează „să spună” lecția, eventual repede, ci să îi determine pe elevi să recepteze și să interiorizeze valori, fiecare în ritmul lui de lucru. Ori aceasta înseamnă o bună cunoaștere a profilului beneficiarului și care este subiectul propriei formări.

Timpul se pierde ușor, uneori pentru că strategia utilizată este ineficientă, nerealistă, iar stilul cadrului didactic-nepotrivit. Astfel, lecția repetitivă, fără logică, adresându-se exclusive memoriei, nu comprehensiunii, poate părea o mare reușită temporală, dar, ea se dovedește ineficientă la evaluările autentice, când asemenea proceduri ies la suprafață și îl sacrifică pe elevul care nu știe să coreleze sau să explice. De cele mai multe ori, și stilul lent al cadrului didactic este cronofag; el nu reușește să finalizeze materia, elevii acumulează goluri, iar profesorul, lipsit de obiectivitate, nu înțelege că vinovăția lui este exclusivă și totală. Acest lucru se poate identifica și pe parcursul unei lecții, când o verigă își pierde importanța în raport cu alta, accentuează prea mult

și nemotivat, tema pentru acasă, în detrimentul dirijării învățării (de cele mai multe ori, se impune ca ajustările acestea să fie făcute, tocmai pentru că ele indică deficiențe care se impun a fi remediate, pentru a nu antrena eșecul școlar!).

La fel de important este cadrul lecției, atmosfera de lucru. Este îndeobște cunoscut că optimismul este valorizant, dar, se întâmplă să apară situații tensionate și tensionante, care trebuie rezolvate și din perspective indicelui presant, numit timp, fără un consum inutil și iremediabil. Ori, acest lucru se realizează uneori mult mai ușor, dacă se găsesc strategiile cele mai atractive și cu mare potențial de reușită, care nu trebuie să însemne neapărat metode moderne, ci eficiente, armonizate cu cele clasice, fapt care nu se poate realiza decât prin coroborarea factorilor anterior prezentați.

Și, cum capacitatea mnemotehnică sporește când există elemente favorabile, elementul-surpriză sau modalitatea prin care se sporește interesul elevului față de propria formare se dovedește extrem de util și în lupta nemiloasă cu timpul care condiționează permanent actul didactic. Atenta urmărire a propriului demers, grija față de alegerea de strategii didactice de calitate, obiectivitatea cu care cadrul didactic își percepe reușitele sau eșecurile, toate îl pot ajuta să înțeleagă faptul că timpul poate să îi devină un sprijin, forțându-l să utilizeze acele modalități de lucru care îl feresc de pierderea inutilă a ritmului de lucru sau, mai târziu, de eșecuri care își au sursa chiar în aceste aparente minore deficiențe.

STADIALITATEA PSIHOSOCIALĂ ÎN RELAȚIE CU PROCESUL EDUCAȚIONAL - STADIUL COPILĂRIEI MARI (6-12 ANI)

Prof. înv. primar Mărginean Sorina, Școala Gimnazială "Avram Iancu" Alba Iulia

Erik Erikson, unul dintre cei mai mari teoreticieni americani ai secolului al XX-lea, descrie în studiile sale cele 8 crize de dezvoltare a omului. El considera că doar prin rezolvarea acestor crize, a acestor evenimente, omul poate ajunge la a-și dezvolta o personalitate armonioasă. La baza conflictelor stau chiar ceilalți membri ai societății și relațiile stabilite, iar personalitatea individului rezultă din felul în care au fost rezolvate conflictele. Dacă o persoană reușește să soluționeze în mod pozitiv criza, va trece spre stadiul următor cu ușurință, dar dacă, dimpotrivă, conflictul va fi rezolvat într-un mod negativ, acest lucru se va răsfrânge și asupra stadiului viitor, dar și a personalității sale. Cu toate acestea, Erikson considera faptul că evenimentele nesoluționate corespunzător pot fi compensate mai târziu, în următoarele stadii.

Cele 8 conflicte / crize ale dezvoltării propuse de Erikson sunt:

- 0-1,5 ani - încredere primară vs neîncredere primară (încrederea absolută în cel care îl îngrijește)
- 1-3 ani – autonomie vs îndoială, rușine (copilul vrea să facă anumite lucruri, cu riscul de a greși)
- 3 -6 ani - inițiativă vs culpabilitate (copilul imită adultul, încalcă interdicțiile, ia inițiativa)
- 6-12 ani – competență vs inferioritate (comparația socială cu colegii, prietenii)
- 12-20 ani - identitate de sine vs confuzie de rol (considerată a fi criza majoră a vieții, centrată pe descoperirea sinelui)
- 20 – 30 / 35 ani – intimitate vs izolare de ceilalți (capacitatea de a dezvolta relații apropiate și profunde cu alții, de a-și asuma angajamente)
- 35 – 65 ani - productivitate / realizare vs stagnare (nevoia de a exersa rolul parental și cel profesional)
- după 65 de ani - integritate psihică vs disperare (evaluarea realizărilor, acceptarea / neacceptarea morții)

Stadiul copilăriei mari, de la 6 la 12 ani, este unul extrem de important pentru devenirea ulterioară a elevului și nu numai. Este vârsta la care copilul face cunoștință cu mediul școlar, iar activitatea desfășurată în cadrul școlii îl poate face să se simtă competent, harnic, apreciat și astfel să-și clădească stima de sine, ori dimpotrivă, îl poate face să se simtă inferior, neputincios, cu o scăzută stimă de sine. De aceea interacțiunea cu învățătorul, cu cadrele didactice, cu colegii, dar și atitudinea și implicarea părinților au un rol covârșitor în dezvoltarea personalității și în devenirea viitoare.

La școală, copilul poate simți mândrie și împlinire, sau rușine și insatisfacție, în funcție de atitudinea și exemplul celorlalți. Din punct de vedere cognitiv, afectiv și motivațional, un copil se va dezvolta dacă va învăța să își concentreze atenția pe munca sa, fără a se compara cu ceilalți și observând fiecare progres înregistrat, oricât de mic ar fi, dacă va descoperi rând pe rând calitățile sale, lucrurile pe care le poate face cu ușurință și dacă își va dezvolta încrederea în sine.

Astfel, rolul cadrului didactic devine unul major. Criteriile de evaluare derivate din programa școlară nu pot fi atinse de toți copiii în același timp și în același mod. Creativitatea, înțelegerea, empatia și dedicarea profesorului trebuie să fie la cote maxime. Un copil nu se pregătește pentru o evaluare, pentru un test sau pentru un concurs, el se pregătește pentru viață. Dacă profesorul de la clasă, alături de părinte, va încuraja și va susține copilul pentru a depăși piedicile întâmpinate, atunci copilul va putea să își formeze sentimentul de mândrie, de competență, de stimă de sine. Aici, cuvântul ÎNCĂ, poate face diferența dintre succes și eșec. "Nu pot încă", "nu știu încă", sunt expresii care deschid mintea copiilor spre a găsi soluții, spre a nu renunța, a nu se da bătăuți. De asemenea, permiterea și acceptarea greșelii, transformarea ei în pretext pentru a învăța, a explica, va forma reziliența, va da înbold spre a continua, a nu renunța. Profesorul poate folosi o gamă largă de încurajări în acest sens: "apreciez ce ai făcut", "ai luat o decizie foarte bună", "ești creativ", "înveți atât de repede!", "sunt mândru de tine", "te descurci de minune", "interesant", "e o plăcere să citesc / să te ascult", "ai progresat mult", "poți găsi și un alt răspuns / o altă soluție?", "ce ai mai putea aduce în plus / cum ai putea înlocui...", "bravo", "ai dat dovadă de seriozitate", "bună treabă" etc.

Interacțiunea cu colegii de clasă este, de asemenea, la fel de importantă și cu urmări pentru relațiile viitoare ale copilului. Și aici intervenția cadrului didactic este crucială. Interzicerea batjocurii, nepermiterea "râderii de celălalt" sau a "luării în râs" a muncii celui alt, abordarea cu tact a relațiilor conflictuale și reducerea spre minim a fenomenului de bullying sunt soluții eventualele probleme. Starea de bine din clasă, de veselie trebuie dată fără a leza pe niciunul dintre colegi. Proverbe ca "Ce ție nu-ți place, altuia nu-i face", "Fă bine, fii bun" care devin crez, dezvoltarea relațiilor de prietenie între copii, punerea lor în situații de colaborare, neîncurajarea competiției, stimularea concurenței cu sine, cu ce a putut face și cu ce a știut anterior, stimularea acordării de ajutor celor care au nevoie, ridicarea respectului față de sine și față de ceilalți la rang de cinste, sunt doar câteva din soluțiile aflate la îndemâna cadrului didactic pentru a se asigura că elevii săi se află într-un mediu sigur, stimulat, echilibrat. Doar într-un astfel de mediu prietenos un copil poate deveni încrezător în forțele proprii.

În această etapă de dezvoltare, sentimentul de inferioritate se va forma dacă un copil nu va primi ajutorul necesar din partea profesorilor, părinților, colegilor, dacă învață că greșeala nu este permisă și acceptată, că un rezultat mai puțin bun îi dă valoarea ca om. Lui va trebui să i se explice faptul că un rezultat slab înseamnă că mai are de studiat și că i se va da ajutor în a studia.

Temele pentru acasă pot avea o pondere negativă în echilibrul încrederii în sine. Dacă acestea au un volum prea mare, dacă depășesc nivelul de înțelegere al elevului, dacă vin ca o pedeapsă, nu fac altceva decât să inducă sentimentul de neputință, de inferioritate. În opoziție, temele care consolidează cunoștințele dobândite în clasă, temele diferențiate, creative, care să presupună munca în echipă, care să încurajeze timpul de calitate petrecut în familie sunt temele de efectuat într-o clasă prietenoasă, în care se pune accent pe nevoia de competență a elevilor. În cei 26

de ani de când sunt învățătoare am observat că temele pentru acasă își ating și mai bine scopul de a consolida dacă sunt făcute sub îndrumarea și cu ajutorul părinților, rareori copiii de vârstă școlară mică reușind singuri acest lucru. Desigur, asta nu înseamnă că părintele va face temele în locul copilului sau îi va ghida fiecare pas sau mișcare, ci va fi alături de copil atunci când acesta întâmpină o dificultate.

Nu de puține ori, părinții au tendința de a-și compara copiii cu alții, ceea ce reprezintă un factor destabilizator: ”Dar colegul de bancă, ce notă a luat?”, ”Tu de ce nu ai făcut la fel de bine ca vecinul?”, ”De ce el poate și tu nu poți?”. Părintele trebuie să ofere iubire necondiționat, trebuie să fie înțelegător și mai ales să ofere încredere, să-l facă pe copil să înțeleagă faptul că îi este alături orice ar fi, că îl ajută, îl apreciază, îl ghidează, că la el poate găsi cele mai bune sfaturi și cel mai de nădejde ajutor.

De aceea, triada profesor – părinte – elev are o importanță foarte mare în această perioadă școlară. Consecvența, parteneriatul real dintre școală și familie, corectitudinea și comunicarea vor duce la găsirea celor mai bune soluții și la adoptarea celor mai bune conduite pentru formarea, la școlarul de 6 – 12 ani, unei atitudini pozitive față de școală, față de relațiile interumane, față de învățatură și sarcinile școlare, cu alte cuvinte doar în acest mod îl putem face să se simtă competent, să aibă o stimă de sine ridicată și să aibă încredere că în viitor, el este cel care poate găsi soluții pentru rezolvarea oricărei probleme.

Bibliografie:

Golu, Florinda – Manual de psihologia dezvoltării - Ed. Polirom, 2015

Papalia, D.E.; Olds, S.W.; Feldman R.D. – Dezvoltarea umană – Editura Trei, 2010